1942 augusztus 18 kedd

DEBRECZEN

XIX. évfolyam 184. sz. KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ Ára: 12 fillér

Nagy nehézségek merültek fel a Churchill-Sztalin találkozón

Augusztus 12-től 15-ig tartózkodott Churchill Moszkvában, a tárgyalásokat Kairóban folytatják — A németek benyomultak a kaukázusi hegységbe, a Don-kanyarban mindenütt elérték a folyót

A magyar csapatok sikeres harcokat folytattak

Az elmúlt hetekben többször röppent fel a hír Churchill—Sztalin találkozóról. Most végre világosság derült erre is. Mint az MTI jelenti, az angol hírszolgálat moszkvai hírében közli a Churchill—Sztalin találkozóról kiadott hivatalos jelentést. A hivatalos jelentés szerint a Churchill és Sztalin közötti megbeszélések augusztus 12-től augusztus 15-ig tartottak. A megbeszéléseken résztvett Harrimann, Roosevelt különmegbízottja, Brooke és Wavell tábornokok, valamint Cadogan külügyi államtitk. Szovjet részről megbeszélésen résztvett Molotov külügyi népbiztos és Vorosilov tábornagy. Churchill miniszterelnök és Harrimann, Roosevelt megbízottja hétfőn reggel elhagyták Moszkvát. Churchill nem volt hajlandó az ujságírók előtt nyilatkozni.

Az „Associated Press" egyik jelentésében a moszkvai összejövetelt drámainak minősíti és megállapítja, hogy Moszkvában a tárgyalásokról csak Churchill elutazása után adtak ki jelentést. A jelentés nem nevezi meg azokat a fontos határozatokat, amelyeket a megbeszéléseken hoztak, hanem csak „a tárgyalásokon megnyilvánuló szivélyességet és őszinteséget hangsúlyozzák".

Mint a Német Távirati Iroda jelenti, Churchill Kairón és Teheránon át repült Moszkvába, ahol mindent megtett, hogy utazása titokban maradjon. Fáradozása érthető, hiszen csak a háború továbbfolytatása miatt érzett tanácsalanság és súlyos gondok kényszeríthették arra, hogy a szovjet fővárosba utazzék. Sajtói diplomáciai körök értesülése szerint az utazás indító okai a következők: Komoly aggodalommal tölti el az a súlyos helyzet, amelyben a szovjet a német csapatok előnyomulása következtében került. Sürgősen szükségesnek vélte, hogy személyes jelenlétével minden körülmények között fenntartsa a szovjet csapatok ellenállását. Ezután szükségesnek vélte, hogy személyesen közölje Sztalinnal a második haretérről kialakult véleményét. Továbbá személyes jelenlétével akart meggyőződni a szovjet uralom erősségéről és már most kutat olyan erők után, amelyek készek és képesek lennének arra, hogy Anglia oldalán folytassa a háborút abban az esetben, ha a mostani uralom válságba kerülne.

SAJTÓVÉLEMÉNYEK A MOSZKVAI TALÁLKOZÓRÓL

A moszkvai találkozóval bőven foglalkozik a külföldi sajtó. A francia félhivatalos ‚Petit Dauphinois' azt irja hogy a moszkvai tárgyalások nem vezettek eredményre. Igen feszült volt a légkör. Bradley tábornok, amerikai rendkívüli meghizott azt a követelést terjesztette elő, hogy a szovjet hadsereg minden körülmények között tartsa a Kaukázust, mert ellenkező esetben a szuezi csatorna gyakorlatilag elveszettnek tekintendő. Ezzel szemben a szovjet a második harctér felállítását követelte. Igen jellemző, hogy Bradley tábornoknak megtiltották a sztalingrádi harctér meglátogatását. Jelenleg már a szovjet sajtó sem hisz a második harctér felállításában.

Az „Associated Press" a Churchill és Sztalin között Moszkvában lefolyt megbeszélésekről úgy értesül, hogy ez az összejövetel „szenzációs" volt. Több határozatot hoztak a háború folytatására vonatkozóan.

A „Sunday Times" a moszkvai tárgyalások eredményéről a következőket irja: A szovjet elérte, hogy a nyugati szövetségesei fokozott hadianyagszállítást igértek neki. A szövetséges vezérkarok hiányos együttműködése miatt az elégedetlenség olyan általános és oly nagy, hogy a moszkvai megbeszélések egyik főtárgya ennek az együttműködésnek a megjavítása volt. A meszkvai katonai és politikai természetü tárgyalásokat nem tudták befejezni, mert minden esetleges harcászati terv a Szovjet-Unióban folyó harcok további alakulásától függ és mert még nem ismeretes, mennyiben sikerül a jövőben kivédeni a német tengeralattjáróknak és a német légi haderőnek az Egyesült Államokból Angliába irányuló, illetőleg az Egyesült Államokból és Angliából a Szovjet-Unióba vezető szállítási utak ellen irányuló nagy támadását.

A MOSZKVAI TÁRGYALÁSOKAT KAIRÓBAN FOLYTATJÁK

Mint Stockholmon át jelentik, az angol sajtó utal arra, hogy Moszkvában nem sejtett nehézségek merültek fel. A tárgyaló felek nem térnek vissza közvetlenül Angliába, hanem a Moszkvában megkezdett tárgyalásokat most Kairóban folytatják. A kairói tárgyalások is igen nehézkesen folynak. A kairói megbeszélésekről, továbbá a legfőbb brit képviselő szemleútjáról szóló hivatalos közlemény kiadását a legkorábban e hét végére lehet várni

NÉMET VÉLEMÉNY CHURCHILL ÚTJÁRÓL ÉS MOLOTOV KINEVEZÉSÉRŐL

A Német Távirati Iroda által Churchill moszkvai látogatásáról szóló közlésre hivatkozva a Wilhelmstrassen ismét rámutattak arra a már eléggé ismert tényre, hogy a brit miniszterelnök diplomáciai utazásai mindig nagy válság idején történnek. Churchill ezért határozta el magát erre az újabb és igen fáradságos utazásra, mert menteni akarja a még menthetőt. Azzal a hírrel kapcsolatban, hogy Molotov már hivatalosan is Sztalin helyettese, fennforog annak lehetősége, hogy Sztalin ezek után inkább katonai természetü kérdésekkel foglalkozik.

„SZÁMOS ELHATÁROZÁS MOSZKVÁBAN"

Mint a Német TI—MTI távirat jelenti, azokról a megbeszélésekről, amelyek Sztalin, Churchill és Harrimann között folytak, a brit hírszolgálati iroda Moszkvából keltezett közleményt adott ki. Eszerint a tárgyalásokon „számos elhatározás jött létre a hadviselést illetően Németország és szövetségesei ellen Európában. Mindkét kormány elhatározta, hogy tovább folytatja a háborút Németország teljes megsemmisítéséig." A közlemény a továbbiakban hangoztatja „a szoros barátságot a bolsevisták, Nagy-Britannia és az Egyesült Államok között, valamint teljes egyetértésüket".

A KELETI HARCTÉR ESEMÉNYEI

Az elmúlt két ünnepnap alatt újabb hadműveleti sikerekről számolnak be a tengelyhatalmak hivatalos jelentései.

A szombati német jelentés közölte, hogy a német csapatok a kaukázusi fronton elfoglalták Georgievszk városát, amely körülbelül fele úton van Vorosilovszk és Grozsnyi közt.

A vasárnapi német hivatalos jelentés közölte, hogy a doni nagy könyök északkeleti hurokjában áttörték az ellenség állásait és egészen a Donig törtek előre, a folyót mindenütt elérték. A magyar csapatok sikeres harcaiban 16 ellenséges páncélost semmisítettek meg. A Kaukázusban az ellenséges utóvédek erős ellenállását törték meg és továbbra is támadva haladnak előre a német és szövetséges csapatok. Vjazmánál és Rzsevnél súlyos védelmi harcok folynak. Moszkvai táviratok szerint a Kaukázus és Sztalingrád szakaszán súlyosbodott a szovjet hadsereg helyzete. A német és szövetséges erők jelentékenyen közeledtek Sztalingrádhoz és legutóbb Grozny irányában nyomultak előre. Moszkvai vélemény szerint Groznyt komoly veszély fenyegeti.

A MÁSODIK ARCVONAL

felállításának tervéről megint érkeznek jelentések. A „Berliner Börsen Kurir" úgy értesül, hogy öt hadosztályra becsülik az Angliában állomásozó amerikai csapatokat, amelyeket állítólag a második arcvonal megteremtésére hoztak Amerikából.

HADIJELENTÉSEK

Keleti szárazföldi harcok

A német véderő főparancsnoksága közli augusztus 15-én. A Kaukázus vidékén a német és szövetséges csapatok *erős ellenséges utóvédek ellenállását törték meg és továbbra is támadva, tovább törnek előre.*

A doni nagy könyök északkeleti hurokjában gyalogos hadosztályaink és gyorsköteléikeink a légi haderővel szoros együttműködésben *áttörték az ellenség állásait és egészen a Donig törtek előre. A magyar csapatok sikeres harcaikban 16 ellenséges páncélost semmisítettek meg.*

A német véderőfőparancsnokság közli augusztus 16-án. *Csapataink eredményes támadásokkal nyomulnak előre a Kuban felső folyásától délre és a Kaukázus hegységtől északnyugatra eső területen.* A Fekete tenger partján a légitámadásokban elsüllyesztettünk három parti járművet és súlyosan megrongáltunk egy nagyobb szállítóhajót.

A nagy Don kanyarulat északkeleti részében az ellenséget megsemmisítően megverték és a folyót mindenhol elérték. A terep megtisztítása a szétugrasztott ellenségtől még folyamatban van. Ezzel az egész Don medence szilárdan német és szövetséges kézen van.

Vjazmától keletre és Rzsevnél mindenféle fegyvernemhez tartozó csapataink egyre tartó *súlyos védelmi harcokban állanak.* Vasárnap is számos ellenséges támadás vallott kudarcot és a ellenséget több helyen ellentámadással visszavetettük. Az arcvonal északi szakaszán több helyen visszavertük az ellenséges támadásokat és összpontosított tüzzel szétvertük az ellenség készenléti állásait.

A Német TI a hétfői hadijelentés kiegészítéseképen katonai részről a követ-

FONTOS TUDNIVALÓK

Hirdetmény a honvédek részére történő szeretetadományok gyüjtéséről. (5.)

Befőzési cukorvásárlási engedélyek utólagi beváltásának határideje. (5.)

TŐKÉS FOTO
PÜSPÖKI PALOTA

FERENCJÓZSEF KESERŰVIZ

kezőkről értesül: A keleti arcvonalon a bolsevisták az utóbbi napokban makacsul próbálkoztak azzal, hogy *a Kuban alsó folyásának vidékén végrehajtott visszavonulásukat erős utóvédekkel fedezzék. A német és szövetséges csapatok a Kubánt most már alsó folyásánál is átlépték és Krasznodartól délre jelentős teret nyertek. A német csapatok most már magába a Kaukázus hegységbe nyomultak előre. A nagy Don könyökben a Kalacstól nyugatra* lefolyt győzelmes katlan-csata befejezése után most már a folyó kanyarulatán k eszakkeleti részét megtisztították a bolsevistáktól, úgyhogy *a német csapatok most már a szovjet Don-szakaszt minden vonalon elérték.* A folyó innensó partján rekedt, szétugrasztott bolsevista maradványokat felmorzsolták. A szovjetnek tehát nem sikerült nyugatra, illetve délre a Dontól új védelmi vonalat kiépíteni. (MTI)

Stockholm, aug. 17. Az augusztus hó 16-i szovjet hadijelentés beismeri Maikop város elvesztését. (MTI)

Amszterdam, aug. 17. (Német TI) Patrick Lacys brit rádió hírmagyarázó a london rádióban a maikopi olajmezőknek a német csapatok részéről történt bevételét a Szovjetunió egyik nagy vereségének mondotta. Lacys kijelentette, hogy Maikopban a szovjet repülőgépbenzint állított elő, amelyet Taupse kikötőjében hajóztak be. (MTI)

Nyugati tengeri harcok

A német védelmi főparancsnokság közli: Német tengeralattjárók az Északi tengeren, Észak- és Közép-Amerika parti vizein, Afrikától nyugatra és az Atlanti óceán nyílt vizén biztosított hajókaravánokból 19 hajót összesen 105.772 tonnatartalommal, továbbá két szállítóvitorlást elsüllyesztettek. Három hajót torpedótalálatok súlyosan megrongáltak. A hajók elsüllyedését az azonnal működésbe lépett erős elhárítás miatt nem figyelhettük meg. (MTI)

Nyugati légi harcok

A La Manche csatorna partján a hadsereg legnehezebb tüzérsége tüzelt a Dower környéki katonai célpontokra. Egyes repülőgépek nappal és éjszaka berepültek Németország nyugati és északi területei fölé, valamint a megszállt területek felé és ezek során négy angol repülőgépet lelőttünk. Német harcirepülőgépek a hétfőre virradó éjszaka robbanó és gyújtóbombákkal árasztották el Közép- és Keletanglia hadifontosságú üzemeit.

Déli tengeri harcok

A német védelmi főparancsnokság közli: A Földközi-tengeren lezajlott légi és tengeri csatában a szövetséges légi és tengeri erők hősies harca az ellenség megsemmisítő vereségéhez vezetett. Az eddigi jelentések szerint a 21 ellenséges szállító-, kereskedelmi és tartályhajóból, amely a legerősebb védőkíséretben próbált áttörni a szicíliai csatornán, **15 hajó kereken 180.000 bruttóregisztertonna tartalommal süllyedt el**, köztük valamennyi tartályhajó. A megmaradt kereskedelmi hajókból néhány, részben erősen megrongálódva, befutott Málta szigetére.

A kísérő tengeri erőkből, amelyek a német és az olasz kötelék elől nyugat felé menekültek, elsüllyesztettük a 22.600 tonnás repülőgépanyahajót és két cirkálót, köztük a 9300 tonnás Manchester nagycirkálót és három rombolót. Egy Illusztrious-mintájú 23.000 tonnás repülőgépanyahajó, mely kigyulladt és a 22.450 tonnás Furious repülőgépanyahajó súlyosan megrongálódva befutott Gibraltárba. A kigyulladt repülőgépanyahajó tehát nem a Wasp amerikai repülőgépanyahajó, mint azt augusztus 13-án jelentettük. Ezenkívül három cirkáló és romboló súlyosan megrongálódott. Saját veszteségeink csekélyek.

Déli légi harcok

Az olasz főhadiszállás 812 közleménye: **Az egyiptomi arcvonalon fokozottabbá vált a felderítő tevékenység, mint az előző napokon; járőrcsatározások során több foglyot ejtettünk.**

Vadászkötelékek heves párharcai folyamán német repülők 14 angol repülőgépet lőttek le.

A Marsa Matruh és Tobruk ellen intézett ellenséges légitámadások csupán jelentéktelen károkat okoztak. A légvédelmi ütegek eltaláltak és elpusztítottak egy Beaufighter-gépet.

Olasz vadászgépek egy hajókaraván védelmében megtámadtak egy ellenséges repülőgépet, amely lángokban zuhant le a kirenaikai partok szomszédságában (MTI).

Japán-angolszász háború

Amsztedam, aug. 17. (NTI): Mint az angol hírszolgálat jelenti, hivatalos angol—amerikai jelentés szerint „egyenesen szörnyűeknek" kell nevezni a Salamon szigeteknél bevetett angol—amerikai csapatok veszteségeit.

A japán főhadiszállás közölte, hogy az ausztráliai vizeken hadműveleteket végző japán tengeralattjárók július második és augusztus első felében 70 ellenséges hajót süllyesztettek el, összesen körülbelül 90 ezer tonna tartalommal.

Tokio, aug. 17. (NTI): A japán tengerészet légi erői vasárnap bombázták nagy hatással az északausztráliai támaszpontokat s súlyos károkat okoztak az ott levő kikötő és katonai fontosságú berendezésekben. Townsvilleben raktárak még mindig égnek. A Wyndham előtti tengerrészen a japán zuhanóbombázók elsüllyesztettek egy hatezer tonnás szállítóhajót. Rendkívül súlyos volt a Port Moresby, Uj-Guineának a pápua öbölben fekvő fővárosa ellen intézett legutóbbi légi támadás. Az ausztráliai Uj-Guinea Kereskedelmi Társaság raktárai maradéktalanul leégtek és kigyulladtak, a kikötőben horgonyzó egyik négyezer tonnás szállítóhajó is.. Találat érte a városon kívül egy lőszerraktárt, amely felrobbant. (MTI).

Tokió, augusztus 17. (Német TI.) A Salamon szigetek feletti tengerrészen vasárnap erős légi harcra került a sor japán és északamerikai harci repülők között. A légi harcokban 17 északamerikai gépet lőttek le, csak két japán gép nem tért vissza a támaszpontjára. (MTI.)

Hungária filmszínház

Ma bemutató! az új szezon első magyar slágere:

HONTHY HANNA

és 12 sztár vidám, zenés filmvígjátéka, a

Régi nyár

Többi szereplők: Simor Erzsi, Vaszary Piri, Szilassy, Rajnay, Csortos, Rózsahegyi, a két Pethes, stb.

Előadások: 5, 7, 9-kor. HIRADÓ!

Vígszínház mozgó

Ma utoljára a legjobb magyar népszínmű:

A sárga csikó

Főösz.: Csortos, Kiss Ferenc, Rózsahegyi, Cselényi.

Holnaptól: „JELMEZBÁL" új magyar film.

Uj helyiségünkben vagyunk

József kir. herceg-utca 11. sz.

Vígmozi oldal

Csillag Testvérek

Indiai események

Lisszabon, aug. 17. Az angol hírszolgálati iroda hosszabb jelentésben foglalkozik az indiai helyzettel. A jelentés szerint a helyzet „javult" és csak „másodrendű" incidensek történtek. (MTI)

Bombay, aug. 17. Hivatalos közlés szerint az elmult napokban a tüntetők pályaudvarokat gyujtottak fel, illetve **állomásépületeket rongáltak meg. Nagyturban leégett egy postaépület és több banképület. Többhelyütt megszakították a távbeszélő-vonalat s akadályokat gördítettek a vasúti sínekre. Nagtur utcáin barrikádokat állítottak fel. Dakkaban a rendőrség a tüntetők közé lőtt, minek következtében 5 ember meghalt, négy megsebesült. A tüntetők kövekkel dobálták meg a rendőröket, mire a katonaságnak kellett közbelépnie.**

Rangun, aug. 17. Mint a NST jelenti, a megnyugtató angol jelentésekkel szemben Indiában a helyzet nagyon romlott és már bombavetőgépeket is harcba kellett vetni a felkelők ellen. Vasárnap délben nyolc nehéz bombavető félóra hosszat bombázott egy Lucknowtól északra fekvő helységet. A városka 48 ezer lakosából körülbelül 24 ezer meghalt, a néhány megmaradt épület leégett.

Bombay, augusztus 17. A muzulmán liga munkaügyi bizottságát Bombayban értekezletre hívták össze, hogy irányvonalat szabjon a muzulmánoknak.

Molotovot a népbiztosi tanács helyettes elnökévé nevezték ki

Moszkva, aug. 17. Hivatalos jelentés szerint a legfelsőbb szovjet tanács Molotovot kinevezte a népbiztosi tanács első helyettes elnökévé.

Molotov 1941 február 6-ig elnöke volt a népbiztosi tanácsnak, de akkor Sztalin vette át az elnökséget. Molotov ettől az időponttól fogva a külügyi népbiztos teendőit látta el. (MTI)

Hogyan kell végrehajtani az új értelmiségi alkalmazotti rendeletet?

A hivatalos lap ezévi június 23-iki számában megjelent 4410—1942. M. E. számú rendelet *1942 augusztus 23-ig szóló határidőre elrendelte*, hogy azok a cégek, amelyek értelmiségi munkakörben egy zsidó alkalmazottat foglalkoztatnak, a megjelölt időpontig kötelesek ugyanilyen munkakörben nemzsidót is alkalmazni, vagy pedig zsidó alkalmazottjukat elbocsátani.

A rendelettel kapcsolatosan több vitás kérdés merült fel, melyeket a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara az értelmiségi munkanélküliség ügyeinek kormánybiztosságával rövid úton tisztázott. Eszerint a rendelet éppen úgy vonatkozik az 1938 március 1-e előtt létesült cégekre, mint az említett időpont után megalakultakra.

A rendeletet külön kell végrehajtani a bejelentett jutalékos ügynökök csoportjában és külön a fixfizetésüek csoportjában. A közreműködő csendestárs is alkalmazottnak minősül, tehát ha a csendestárs zsidó, nemzsidó értelmiségi alkalmazottat köteles a cég felvenni. A kivételezett zsidók a rendelet végrehajtása szempontjából a zsidókkal egy tekintet alá esnek.

A fizetés nélkül működő családtagnak a rendelet végrehajtása céljából fizetéses családtaggá való minősítését a kormánybiztosság elfogadja ugyan, azonban ha ilymódon a vállalat részéről a rendelet kijátszásának gyanuját látja fennforogni, ellene a vizsgálatot megindítja. A felveendő nemzsidó értelmiségi alkalmazott illetménye nem lehet kevesebb, mint a zsidó alkalmazotté.

A rendelet végrehajtásáról külön bejelentést tenni nem kell, mert a kormánybiztosság ürlap mellékelésével valamennyi, a rendelet hatálya alá eső céget fel fog hívni a bejelentésre, azonban e felhívás meg nem történte nem jelenti azt, hogy a cégnek a rendelet intézkedését nem kellene végrehajtania.

Felhívják a figyelmet arra is, hogy azok a vállalatok, melyek a rendelet intézkedéseinek úgy kívánnak eleget tenni, hogy zsidó alkalmazottjukat elbocsátják, 1942 augusztus 22-ike után vállalatukban a szóbanforgó értelmiségi munkavállalót már nem foglalkoztathatják.

A 2000 pengős férfi

az Apollóban

Bulla Elma, Simor Erzsi, Hajmássy Miklós, Juhász József, v. Bánky Róbert a főszerepekben.

Barcza Gedeon nyerte meg a Maróczy serleg-versenyt

A Debrecenből Budapestre került **Bareza Gedeon** középiskolai tanár gyönyörűen ívelő sakkpályafutásának legszebb állomásához érkezett. Erős mezőnyben imponáló stílusban nyerte meg a Budapesten rendezett Maróczy serlegversenyt és győzelmével megszerezte az ezévi országos bajnoki címet is. Bár még két forduló van hátra, elsősége végleges, mert két és fél pont előnye behozhatatlan. Barcza kitűnő formája a küszöbön álló németországi versenyek miatt is igen örvendetes. Sikere osztatlan örömet keltett Debrecenben is, ahonnan sakk-karrierje elindult.

Négyezer zsidót letartóztattak és elszállítottak Franciaországból

Páris, aug. 17. Hivatalos jelentés szerint a meg nem szállt Franciaországban négyezer hazátlan zsidót tartóztattak le és szállítottak el. Több hazátlan zsidót a megszállt franciaországi területen is hasonló sors ért. Hír szerint a jövőben a hazátlan zsidóknak tilos a megszállt és meg nem szállt francia területen tartózkodni. Illetékes helyen remélik, hogy így elejét veszik a rémhírterjesztésnek.

Szendy Károly polgármester, mint a Magyar Városok Országos Szövetségének elnöke, a budapesti Nemzetközi Vásár megtekintésére meghívta a vidéki városok polgármestereit. A polgármesterek mind megjelentek teljes számban a magyar városok országos szövetségének választmányi ülésén, majd kora délután Szendy Károly polgármester elnöksége nevében ebéden látta vendégül a polgármestereket.

Értesítem a nagyérdemű közönséget, hogy Széchenyi-u. 2. sz. alatti Sólyom-féle fodrászüzletet átvettem. — Szíves pártfogást kér SZABÓ ENDRE fodrászmester.

A nemzeti propaganda jelentőségéről beszélt Antal István miniszter Debrecenben

„A magyar propaganda mindig méltó volt a nemzet dicső politikai géniuszához". A propaganda helyesen alkalmazva gyógyszer, ellenkezően méreg.

Az egyetemi aula tegnap megtelt előkelő közönséggel, hogy meghallgassák dr. *Antal* István miniszter beszédét.. A város társadalmának sok vezető egyénisége ott volt.

Dr. Antal István a propagandáról beszélt, a tárgy teljes ismeretében. Az előadást feszült figyelemmel hallgatták és sokszor szakította meg a tapsvihar. Dr. Antal Istvánt Hankiss János üdvözölte.

A miniszter kétórás beszédében többek között ezeket mondta:

Az emberi életközösség nagy kérdéseinek megítélésénél gyakran ellentétes felfogások és eszmemenetek alakulnak ki. A rendezett állami lét előfeltétele az, hogy a különböző felfogások között összhang alakuljon ki és embertársainkat a politikai igazságról meggyőzzük. *Ezért van és volt mindig politikai propaganda.* A propaganda eszközei igen különbözőek és korok, társadalmak, valamint a szükségletek szerint változóak.

— A legősibb eszköz a beszéd, a jelszavak hangoztatása és ismétlése, a suttogó propaganda stb., amely útján hírekkel, vagy más módon gúny, lebecsülés, részvétkellés, vagy más érzések nagy hatással terjeszthetők. A szóbeli eszközök egyik leghatásosabb megnyilatkozása ma éppen ezért a rádió. De ugyanígy hatással van a tömegre a zene, a kép, a művészet, a film és az írás, különösen pedig ennek legfejlettebb formája, a sajtó, továbbá a történelemből ismert évezredes »panem et circenses« módszere. *Legerősebb azonban a tett propagandája, amely legjobban tudja az emberi gátlásokat lerázni és a lelkeket egy cél szolgálatába állítani. Minden propaganda azonban csak akkor jó és tartósan csak akkor eredményes, ha az igazság, az erkölcs és a magasabb eszmények szolgálatában áll. Értéktelen eszméknek érvényt szerezni a világ legügyesebb, legköltségesebb propagandájával sem lehet.*

A politikai propaganda olyan régi, mint az emberiség rendezett államélete. A becsvágyó régi római hatalom a propaganda legkifinomodottabb eszközeivel rendelkezett. A középkorban a császárság és a pápaság között folyó inveszti tura-harcban mindkét oldalon a legerőteljesebb propagandatevékenység folyt. A legújabb kor legnagyobb propagandistája *Napoleon volt, az ókor óta ő tudott leghatározottabban és megkapóbban szólni a tömegekhez.* Napoleon kiállványaiban és hadparancsaiban lélektani ügyességgel terjesztette hatalmi, külpolitikai és belpolitikai eszméit. *Ő volt az első uralkodó, aki céltudatosan állította szolgálatába a publicisztikát.* Közvetlen utasításokat adott a sajtónak, hogy mit írjanak a lapok és a neki nemtetsző ujságok legnagyobb részét betiltotta. Cenzúrát vezetett be az egész vonalon, de nemcsak a sajtóra, hanem a szellemi élet egyéb tereire, így az irodalomra és a művészetekre is.

— *Nincs nép, nincs politikai nemzet, amely lemondhatna a propaganda fegyveréről. De lényeges kettős alaptörvénye a propagandának, hogy olyan ügyet, amelynek nincs meg a belső igazsága, hosszabb időre a legragyogóbb propagandával sem lehet népszerűvé tenni, viszont nincs olyan jó ügy, a közösség érdekeit szolgáló törekvés sem, amelynek ne volna szüksége céltudatos propagandára.*

— *A magyar propaganda sajátos jellemző vonása, hogy mindig méltó volt a nemzet dicső politikai géniuszához és gyakran évszázadokra vetette előre a nemzetnevelés helyes irányát.* Nemzeti propagandánk mestere: *Zrinyi, Rákóczi, Széchenyi és Kossuth,* mind-mind a nemzet szebb jövendőjének útjára igyekeztek terelni koruk érdeklődését.

— Történelmi emlékeink bizonyítják, hogy a történelmi eszmék és változások harca nálunk is ösztönös érzéssel alkalmazta a tömegeket meggyőző módszereket. *Az ősi, pogány magyarság regősök, igricek és bájolók tevékenységével, hagyományokkal, szokásokkal és énekekkel* igyekezett a maga pozícióját tartani a kereszténység hatalmas átütő erejével szemben. *Az Árpádházi királyok is felismerték a propaganda eszközeit. Még a mai napig is gyújtó, lángoló ereje van ősi szimbólumuknak, a »véres kard«-nak.*

— A magyar történelemben gyakran érvényesült *kártevő propaganda is.* A reformáció korában a politikai és vallásilag szétszakított nemzet életében jó és rossz propagandahatások egyaránt érvényesülnek. Ebben a korban élt és működött nemzeti propagandánk több halhatatlan művelője, akik között Zrinyi Miklós és Pázmány Péter a magyar nyelv, az irodalom és a nemzeti szemlélet fejlesztésében örök érdemeket szereztek. Ennek a kornak a Széchenyije, akinek tanításai ma is teljes érvényűek, *Zrinyi Miklós, a költő és államférfiú volt.* A magyar propaganda történetében kiváló helyet foglal el *II. Rákóczi Ferenc,* a fejedelem nagystílű propagandatevékenysége, akinek korához nemcsak a kuruc idők nagy folklorisztikus kincse füződik, hanem számos röpirat és külpolitikai akció is, amely a magyar ügyet európai üggyé tette.

— Széchenyi István és Kossuth Lajos nemcsak hatalmas államférfiúi, de nagystílű propagandatevékenységükkel is hozzájárultak a nemzet ügyének előreviteléhez. Széchenyi tanítása most, születése után másfélévszázaddal is — mint Kormányzó Urunk mondotta — *égő fáklyaként világított és világít nemzetének.* Míg Széchenyi azt hirdette, hogy *a magyarságnak újból bele kell helyezkednie európai hivatásába, addig Kossuth Lajos a Habsburgok elleni küzdelemben,* majd a szabadságharc után a külföldi rokonszenv megszerzése tekintetében művelt csodákat. Sajnos, a Kossuthi progagandát később nem folytatták s így annak eredményei elhalványultak.

— A propaganda legközvetlenebb hatása az elmult világháborúban nyilatkozott meg, amikor az antanthatalmak sokkal jobb és céltudatosabb propagandával rendelkeztek, mint a központi hatalmak s ezért eredményesen folytathatták bomlasztó tevékenységüket. Sajnálatos, az ellenünk irányuló propagandatevékenységet a világháború előtti kicsinyes pártharcokban vergődő magyar politika nem ismerte fel s így az ellenséges propaganda a világháború után, a béketárgyalások alkalmával és a jogos magyar kívánságok ellen irányuló szellemi hadjárattal csak folytatódott.

— A mai háborúban a belső lelki és munkafront ellenállóképességét igyekszik az ellenséges propaganda megbontani. *Közel két tucatnyi névtelen vagy álnév alatt működő ellenséges rádióállomás igyekszik az éter hullámain keresztül terjeszteni nálunk is a bomlasztás mérgét. A védekezésnek is tehát a lehető legszélesebbkörünek kell lennie.*

— Magyarország háborús, társadalmi és szociális problémái egyaránt megkövetelik a belföldi közvélemény egységes irányítását végző propagandatevékenység céltudatos kifejtését. Hozzájárul ehhez a belső front megerősítésének háborús szükséglete is. A nemzetnevelő, társadalomszervező és népfelvilágosító propagandához intézményes keret kell, amely nemcsak különleges kormányzati ággá, szaktudománynyá, sőt művészetté fejleszti a propagandát, hanem azt élethivatás — sőt küldetésszerüen gyakorolja is.

— Ennek a szervnek feladata kikristályosítani a nemzet egyetemének világnézetét és általános politikai hitvallását; *megszüntetni az államélet és a társadalmi élet kettőségét,* sőt sokszor a szembenállását s a kettő elikumának egyesítésével érvényesíteni a nemzetállam eszményét; megszervezni az alkotó munka egészséges közszellemét és a társadalom nemzeti öntevékenységét; *közös nevezőre hozni a közvéleményt a nemzet nagy életkérdései és általános nemzeti céljai tekintetében lelkileg és szellemileg alkalmassá tenni a nemzetet a háború terheinek viselésére és a helytállásra; a világ minden részében élő magyarságban egységes magyar közszellemet kialakítani;* végül külföldön meghirdetni a jogos magyar célokat és azok megvalósulását korszerű eszközökkel elősegíteni.

— *Ha a háború véget ér, az igazi, nemzeti propaganda meg fog maradni, de a hazug, igazságtalan, erkölcstelen, a háborúkat és forradalmakat előidéző romboló propaganda el fog tünni s a* fizikai fegyverek nyugvása mellett bizonyára nemzetközi rendszabályok fogják megkötni és szabályozni a propaganda működését is. *A propaganda helyesen alkalmazva és erkölcsi alapokon munkálva gyógyszer, ellenkezően: méreg, amelynek »fogalmát« az emberiség közjavaiért egy békés korszakban bizonyára nemzetközi ellenőrzés alá fogják helyezni.* A közérdekű, az emberi együttműködést szolgáló propagandának azonban alapfeltétele, hogy *erkölcsi alapokon álljon és az igazságot terjessze.* Így a propaganda át fog alakulni és hasonlatossá lesz minden idők leghatásosabb, legáldásosabb és legeszményibb propagandájához, a Krisztusi tanok terjesztéséhez.

A hallgatóság hosszantartó tapssal és éljenzéssel kísérte az előadást.

Antal István miniszter délután látogatásokat tett a városban és este utazott vissza Budapestre.

Fényes és könnyes ünnepség között iktatták be dr Bánáss László debreceni prépostot kanonoki stallumába

Egész Nagyvárad felekezeti különbség nélkül résztvett az installáción. — Dr Bánás László: Tudatában vagyok annak, hogy nem méltóságot, hanem keresztet kaptam, amelyet hősiesen kell viselnem.

Az ország minden részéből, de jóval a határokon túlról is valósággal elárasztották napok óta dr **Bánáss László** prépost-plébánost, a kanonoki stallumába való beiktatása alkalmából üdvözlő sürgönyökkel, levelekkel, melyekben a hívek ezrei könyörgő imájukkal kérik munkájához Isten segítségét.

Tegnap folyt le Nagyváradon az installáció. A fényesen kivilágított székesegyházat zsúfolásig megtöltötték az előkelőségek és az egyszerű emberek ezrei. Jellemző dr Bánáss László egyéniségére, hogy **Sulyok István** volt ref. püspök is **megjelent a beiktatáson.** — Huszonkét éven át teljesen összeforrott **Bánáss** a magyarsággal, akármilyen felekezethez tartozott is. Az installáción elhangzott beszédek hatására nemcsak a nők, de nagyon sok férfi is könnyezett.

Reggel nyolckor a **Szent László ereklye előtt misét mondott Bánáss László dr.** Majd esküt tett a káptalan színe előtt s ezután volt az ünnepélyes káptalani mise, melyben az ének és zenekar közreműködött. A beiktatást **Scheffler János** szatmári püspök végezte. Nagyon szép megemlékezést tartott Karácsony püspökről, akit munkája közben ért a halál. **Majd áttért Bánáss László dr méltatására.** Elmondotta róla, hogy **diplomáciai szolgálatra készült, azonban az Isten akarata az egyházmegye papjai közé szólította.** Példaképp volt a papság előtt a kötelességteljesítésben és engedelmességben. Mindenütt kiválóan megállotta a helyét, mint káplán, mint katonalelkész, mint az Orsolya-zárda lelkésze, ez békében szürke kis állás volt, de naggyá tette a megszállás alatti helyzet és az iskola körüli harcok. **Bánáss a magyar iskolaügy egyik legavatottabb harcosa és védője volt.** Ez szemet is szúrt a román kormánynak, különösen a Rómában folytatott harcai melyeknek eredményességét a diplomáciai kapcsolatai biztosították. E harcok következménye lett Nagyszalonta. Az egyház kénytelen volt a nyers erőszaknak engedni. **És Bánáss ekkor mutatta meg igazi férfiasságát,** nem csüggedve, le nem törve, a határ szélen épolyan buzgón áll szolgálatába a magyar ügynek, szervezett és tartotta a helyzetet a legfontosabb poszton. — Most a Szenatya újabb őrhelyre küldte, hogy Debrecenben a felekezeti békének istápolója legyen.

A nagyhatású beszédre dr **Bánáss László prépost-plébános kanonok emlékezést szellemü választ adott. Az alázatos lélek első gondolata Isten felé** szállt:

— **Tudatában vagyok annak, hogy nem méltóságot kaptam, hanem keresztet, amelyet hősiesen kell viselnem. De kész vagyok mindig az Urért minden küzdelemre és minden áldozatra, mert abban bizom, hogy kegyelmével megsegít.**

Megemlékezett a Szentatyáról, akihez nemcsak a köteles fiúi hódolat és ragaszkodás füzi, hanem az emberre is gondolt, **aki éveken át tanára volt, vezetője és akinek alázatosságán és lelki nagyságán, mint fiatal pap annyit épült és tanult.** Majd köszönetet mondott a megyés püspöknek, akihez 32 évi meleg barátság füzi. Talán ez a barátság indította őt arra, hogy bizalommal tegye Debrecen sorsát Bánáss László kezébe.

Megköszönte Scheffler püspöknek — **akihez 30 évi barátság és 20 évi erős közös harc füzi, a beiktatást.** Sokszor támogattuk egymást kézszorítással és biztató tekintettel.

Megköszönte a székeskáptalannak szeretetét és atyai jóságát, mellyel a nehéz küzdelemben támogatta és most tagjává fogadta. Megköszönte a váradiak szeretetét, mellyel a megpróbáltatás napjaiban körülvették. A szalontaiakhoz fordult, akikhez öt esztendei lelki kapcsolat füzi, amelyet nehéz elszakítani. **A szalontaiak példája, buzgóságuk és áldozatkészségüknek köszönhető az a sok intézmény és megújhodás amit az öt év alatt keresztül tudtak vinni.**

A nagy számban jelen volt debrecenieket arra kérte, hogy látva ezt a ragaszkodást és szeretet, amely az emberi szívekből itt őfeléje árad, tekintsék ezt előlegnek és adja meg ez a biztonságérzetüket, mert ő Debrecennek is jó lelkipásztora akar lenni. Meleg szavakkal köszönte meg **Lindenberger János** kanonoknak **azt a drága nagy örökséget amit Debrecenben hagyott számára. — Nem marad más hátra** — mondotta Bánáss — **minthogy nemes példáját kövessem és nyomdokain járjak.**

A Te Deum-mal záródott a szép ünnepség, amelyet a székesegyház énekes és zenekara adott elő művészien s a feleithetetlenül magasztos beiktatás a Himnusszal ért végett.

A török belügyminiszter meghalt

Ankara, aug. 17. (Német TI) *Az ankarai rádió jelenti, hogy Tüzer török belügyminiszter meghalt.* (MTI)

Nyári Egyetem

MA LESZ A NYÁRI EGYETEM ZÁRÓÜNNEPÉLYE

A debreceni Nyári Egyetem tizenhatodik évfolyamának ünnepélyes befejezése ma, kedden délelőtt 10 órakor lesz a központi egyetem díszudvarán. A városi dalárda éneke után dr Erdős Károly prorektor mond ünnepi beszédet, majd vitéz Nagy Iván miniszteri osztálytanácsos, mint a vallás és közoktatásügyi miniszter képviselője szólal fel. Végül dr Hankiss János professzor, a Nyári Egyetem szóbeli igazgatója mond búcsúszavakat a tározókhoz. Az ünnepély a Szózat hangjaival ér véget.

A délutáni vonattal utaznak el a hallgatók részben otthonukba, részben egy heti tartózkodásra a fővárosba.

OSZTATLAN NAGY SIKER MELLETT FOLYT LE AZ ÍRÓI EST

Városszerte nagy érdeklődés előzte meg a Nyári Egyetem keretében vasárnap megrendezett magyar írók estjét. A vendégek vasárnap délután összejövetelt tartottak, ahol a debreceni írók melegen ünnepelték őket. Az összejövetelen foglalkoztak irodalmunk aktuális problémáival s elhatározták azt is, hogy a Nyári Egyetem újján minden évben írói napokat rendeznek. Ennek célja a fiatal írók megismerése. **Elhatározták, hogy 300 pengő irodalmi díjat tűznek ki minden évben regény-re, novellára, vagy versre, mely vidék egy-egy jelentősebb kérdésével foglalkozik.**

Vasárnap este tartották meg az aulában igen nagy érdeklődés mellett az írói Estet. **Gulyás Pál** beköszöntője után **Veres Péter** készülő munkájából részleteket olvasott fel a falu erkölcsi és társadalmi életével foglalkozott megkapóan. Óriási sikert aratott **Szabó Lőrinc** Lamartin fordításával, **Kosáryné Réz Lola** eredeti gondolatokkal, **Németh László** felolvasással, **Csuka Zoltán** versekkel, **Juhász Géza** „A félreismert Debrecenről" tartott előadást. **Móricz Zsigmond** a spiritiszta szeánszokról tartott riportjával bilincselte le a hallgatóságot, **Tóth Endre** versei fejezték be a kitűnően sikerült írói estet.

MIT KÖSZÖNHET A NAGYVILÁG a MAGYARSÁGNAK ?

Vitéz dr **Nagy Iván** miniszteri tanácsos „Mit köszönhet a nagyvilág a magyarságnak" címmel tartott nagy tetszéssel kísért előadást. A magyarság saját vérehullatásával biztosította az európai nemzetek szabad fejlődését. — Példát adott a szabadság eszméje melletti lankadatlan küzdelemre is. A harci értékeit, mint a magyar huszárságot, az egész világ mintául vette. A jog terén is páratlan alkotásokat hozott létre. Tudósok nagy felfedezései, az iparban a korszakalkotó újítások, mind világhírnevet biztosítottak a magyarnak. A művészet terén is a világ legnagyobbjait magyarnak mondhatjuk. Az előadást a hallgatóság zajos tapssal köszönte meg.

VÉGET ÉRT A SAJTÓTANFOLYAM

A Nyári Egyetem keretében rendezett sajtótanfolyam tegnap véget ért. Az utolsó napon **Zimmer Ferenc** dr kormányfőtanácsos, az MTI főszerkesztője a hírszolgálati irodákról tartott szakszerű és érdekes előadást. Délután **Tóth László**, a „Nemzeti Ujság" főszerkesztője „A mai szerkesztés" címmel értekezett a tárgy teljes ismeretében, emelkedett szellemben, sok gyakorlati tanácsot nyujtva az ujságíró hallgatóságnak. — A következő órában **Pálfi József** a DEBRECZEN felelősszerkesztője tartott előadást „A lap útja a hírgyüjtésétől az olvasóig" címmel.

Mihelics Vid dr egyetemi m. tanár, a tanfolyam vezetője mondott zárószavakat, hangsúlyozta a tanfolyam jelentőségét és bár azt szerényen kisérletnek jelezte, de megállapította, hogy ez a kísérlet teljesen bevált. **Hankiss János**, mint a Nyári Egyetem igazgatója a sajtótanfolyam eredményeire mutatott rá, végül a hallgatóság nevében **Török István** mondott köszönetet **Mihelics Vid** igazgatónak a vett meghatottan búcsút.

A sajtótanfolyam hallgatói hétfőn este az Arany Bikában közös vacsorára ültek össze, amelyen hálájukat és elismerésüket fejezték ki **Mihelics Vid**nek, a tanfolyam igazgatójának, azért a kartársi és baráti támogatásért, — amellyel, mint a tanfolyam igazgatója, másrészt, mint a Sajtóföiskolai Tanfolyam igazgatója is mindig szívesen pártfogolta az ujságírók kari ügyeit és egész erejét, tehetségét az ujságíróképzés önzetlen szolgálatába állította. A vacsora során a tanfolyam hallgatói Mihelics Vidnek szép porcelán Turulmadarat, feleségének pedig gyönyörű szekfücsokrot nyujtottak át. A vacsorán, melyen a sajtótanfolyam hallgatóin kivül **Tóth László, a „Nemzeti Ujság" főszerkesztője és Paál Árpád** képviselő is résztvettek, megjelent vitéz **Fejér István** is feleségével.

BÚCSÚEST

A város polgármestere tegnap barátságos összejövetelen látta vendégül a Nyári Egyetem hallgatóit. Nagyon sokan jelentek meg a város előkelőségei közül, egyetemi tanárok, a hallgatók teljes számban.

Zöld József h-polgármester meleg szavakkal búcsúzott a kedves vendégektől.

— Jól esik megállapítani — mondotta — hogy a Nyári Egyetem hallgatói teljesen összeolvadtak Debrecen közönségével. Az itt szerzett ismeretek és baráti kapcsolatok nem szünnek meg az eltelt két héttel, hanem tovább folytatódnak. Debrecen város társadalma az izig-vérig való magyar életet tárta vendégei elé. Örültem, hogy itt voltak, szomorúvá és kedélytelenné lesz a város ha eltávoznak. A viszontlátásra !

Hankiss János üdvözölte német, olasz és francia nyelven az idegen hallgatókat, akik a késő éjszakai órákig nagyszerű hangulatban táncoltak.

A NÉMET TANFOLYAM ÖSSZEJÖVETELE

Szombaton este a müncheni német akadémia meghivására a Nyári Egyetem német tanfolyam bajtársi összejövetelt tartott a Páli sörözö külön termében. Ott voltak a tanfolyamon előadó német professzorok teljes számmal, valamint a Nyári Egyetem igazgatósága, Hankiss János és dr Pukánszky Béla egyetemi tanárok vezetésével. A tanfolyam hallgatóit dr **Haecker Ernő**, a német akadémia budapesti képviselője üdvözölte, s egyben vendégül is látta őket. A hallgatók részéről dr **Szabó Mihály** hajdúböszörményi tanár köszönte meg egyrészt a tanfolyam rendezőségének mindazokat a szellemi javakat, — melyben részesültek, másrészt az est kellemességeit. A hölgyek nevében özv. **Fehér Gáborné** nyíregyházi tanárnő szólalt fel hasonló szellemben.

*

Ha a japán katonának választania kell az élet és a halál között, habozás nélkül a halált kell választania

Kitünően sikerült a japán-madzsumagyar matiné az Apollóban. **Hankiss** János üdvözlő szavai után dr **Nagy Iván** miniszteri tanácsos tartott előadást Japánról, a japán lélekről. Érdekes adatokkal tette élénkké előadását. **Japán 2600 éves, azóta az alapító dinasztia megszakítás nélkül uralkodik, jelenleg a 124-ik leszármazott uralkodik A 2600 év alatt soha lázadás nem tört ki. A császár atyja a népnek, mely szeretettel ragaszkodik uralkodójához. A japán nép lelkében a hazaszeretet és hősiesség az uralkodó erények. A japán katonai szabályzat szerint ha a katonának választania kell az élet és a halál között, habozás nélkül a halált kell választania.** Ez magyarázza a japánok hősiességét. A bátorság és hazafiság védi meg Japánt.

A hallgatóság sokszor viharos tapssal tüntetett és rendkivül nagy tetszéssel fogadta az előadást. Megragadó volt a japán tisztviselő család napi életéről szóló film bemutatása. Utána mandzsu küldöttség vezetője köszönte meg a debreceni szeretetteljes fogadtatást.

A másik film szintén az eleven és mozgalmas Japán életet mutatta be.

Bőröndök,

legújabb különleges retikülök, selyemharisnyák, női fehérneműkülönlegességek nagy választékban.

Tóthfalussynál Piac-utca 40. Piac-utca 16.

Megkezdték működésüket a közellátási ellenőrök

A közellátási miniszter, hogy az ország közellátási problémáinak elrendezését megnyugtatóbban biztositsa és hogy közvetlen szervekkel rendelkezzék a vidéken, az *egyes járási székhelyeken, valamint azokban a megyei városokban, ahol a közellátási felügyelőség nem működik*, egyes közellátási ellenőrök kinevezésével fokozottabb mértékben építette ki a közellátási minisztérium vidéki szervezetét. *E hó 15-ével 306 járási székhelyen, illetőleg megyei városban kezdik meg a közellátási ellenőrök működésüket.* A közellátási ellenőrök a területileg illetékes m. kir. közellátási felügyelőségnek vannak alárendelve. Feladatuk állandóan figyelemmel kísérni a helyi közellátás alakulását és az intézkedést kívánó megfigyelésekről jelentést tenni. Járásuk területén az ellenőrök a hatóságilag megállapított árak betartását figyelemmel kísérik, a közellátással kapcsolatban kiadott rendelkezések kellő időben való végrehajtását figyelik. A helyi hatóságok, valamint a magánosok közellátással kapcsolatos kérdéseit, panaszait egyrészt közvetlenül intézik el, másrészt azok levezetésére megfelelő intézkedést kérnek. A közellátási miniszter vidéki szervezetének fokozottabb mértékben történő kiépítése szükségessé tette, hogy a minisztérium kebelében közellátási igazgatási főosztály névvel külön főosztály szerveztessék, amelynek hatáskörébe tartoznak közellátás kormánybiztosok ügyei. (MTI)

Uray Sándor nagyhatású prédikációt mondott a rádióban

Vasárnap délelőtt 10 órakor a Kálvin-téri református templomban *Uray Sándor* lelkipásztor, egyházkerületi főjegyző nagyhatású prédikációt mondott a hitről. Beszédének az volt a lényege, hogy *a mai háborús viszonyok között nem szabad a hitetlenségnek nyomait sem megtűrni az ember lelkében, ellenkezőleg a legteljesebb erősugárzással és másra ható erővel hívőnek kell lennie mindenkinek.* Különösen fontos ez ma, amikor a hitetlenség soha, amióta a világ fennáll, nem volt úgy megszervezve, mint most.

Uray Sándor beszédét bizonyára nagyon sokan hallgatták és mély benyomást kelthetett.

Kállay miniszterelnök hitvesének rádió felhívása

Kállay Miklós miniszterelnök hitvese pénteken délután 17 óra 55 perckor Budapest I. műsorán felhívással fordul a magyar társadalomhoz. A miniszterelnök hitvese a Női Önkéntes Honvédelemről beszél a rádió nagy nyilvánossága előtt a magyar asszonyokhoz és lányokhoz szól. Az áldozatkész magyar nőktől kéri, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt az önkéntes honvédelemben. A miniszterelnök hitvese rádiófelhívásában vázolja majd, hogy mik a női önkéntes honvédelem feladatai és mi a teendője a magyar nők társadalmának ebben a munkában, amely harc az otthon frontján, abban a munkában, amely építi a boldogabb magyar jövendőt.

A csábítás hatalmáról beszélt a hercegprímás

Esztergomban hagyományosan fényes keretek között tartották meg Nagyboldogasszony ünnepét. A szentbeszédet Serédi Jusztinián hercegprímás mondotta. *A földi élet csábításairól beszélt.* A rosszra való csábítás a legnagyobb veszedelmek egyike mind a csábítókra, mind az elcsábítottakra nézve — mondotta. Különös felelősség terheli a szülőket, oktatókat, nevelőket, orvosokat, akik a helyes irányítás helyett bűnre, kivált vallással vagy a nemzettel szemben való közömbösségre vezetik azokat, akiket az Isten gondjaikra bizott. *Súlyosabban számítandó be a csábítás akkor is, ha olyan emberek esnek áldozatul, akikben kevesebb az ellenálló erő.*

— Ezekben a komoly időkben — mondta végül a hercegprímás — értsük meg mindnyájan, hogy egy szükséges: az Isten szeretete és szolgálata.

A szentbeszéd után tovább folytatódott a főpapi mise.

Egy uriasszonyt elütött a kerékpáros

Özv. *Kerekes Gáborné* 67 éves úriasszony nyugalmazott MÁV főfelügyelő özvegye Varga u. 45. sz. alatti lakos a Csokonai Szinháznál igyekezett áthaladni az úttesten, mikor dr. Balogh Sándor Csokonai u. 30. sz. alatti lakos kerékpárjával elütötte. Kerekesné a bal térdén könnyebb zúzódást szenvedett. A mentők a sebészeti klinikára, majd bekötözés után a lakására szállították.

Az ezeréves Kárpát-medence történetét mutatja be a „Magyar haza, Magyar kard" kiállítás

A keleti arcvonalról napról-napra érkező harcleírások megdobogtatták a szivünket és szeretettel, lelkünkben magunkhoz öleljük minden egyes hős honvédtestvérünket. A magyar vitézség napja fényesebben ragyog, mint valaha, csak a legnagyobb elismeréssel és büszkeséggel irhatunk dicső honvédesapáink haláltmegvető áldozatos bátorságáról, amellyel helytállanak ezeréves hazánkért, az ezeréves európai kultúráért. Ennek a páratlan magyar vitézségnek ezeréves Kárpát-medence történetét mutatja be a „Magyar haza, a Magyar kard" kiállítása a Műcsarnokban és a Népművészeti Múzeumban. A nagy történeti érzékkel és gonddal előkészített nemzetnevelő kiállítás tanulságos propaganda a honvédségünk kitűnő szelleme és európai rendű szilárdsága mellett. (MTI).

Földünk az egész világ magyarságának bőséges kenyeret tud adni

Hétszáz évvel ezelőtt Julián barát volt az, aki először irányította hazánk figyelmét a határokon kívül élő magyarokra. Az ő emlékére Nagyboldogasszony napján a Magyarok Világszövetsége ünnepséget rendezett, melyre a Bukovinából hazatelepített bácskai székelyek nagy csoportja is eljött. Az ünnepséget Törs Tibor, a szövetség társelnöke nyitotta meg. *Böhle* Kornél szerzetes emlékbeszédet mondott Julián barátról.

Antal István nemzetvédelmi miniszter tartott ünnepi beszédet. Szólott arról, hogy Julián barát a Magna Hungaria felé irányítja tekintetünket, majd az új Európáért folyó nagy mérközésről beszélt. — *Nem támadó, hanem védekező harcot folytatunk* — mondotta, a földünk épségét, nemzetünk életjogát akarjuk, amelyet a nyugati hatalmak 1918 óta megtagadtak tőlünk. Ki fogjuk vívni a győzelmes béke után kialakuló Európában az ősi jogai teljességében lévő hazánkat.

A miniszter ezután arról beszélt, hogy a magyar az a nemzet, amely egyetlen vérbeli fiának erejét sem nélkülözheti. Minden magyar ember, bárhova vetette is sorsa, változatlanul tagja marad a magyar nemzeti közösségnek. *Haza akarjuk hozni a világban szétszórt fiainkat, mert földünk céltudatos földbirtokpolitika és megfelelő művelési mód mellett az egész világ magyarságának bőséges kenyeret tud adni.* Hangsúlyozta a miniszter, hogy a látható, fizikai, a közjogi nemzeten kívül egy láthatatlan magyar nemzet is van, azokból a magyarokból, akik bárhol vannak is a világban, megőrizték szívükben az együvétartozás érzését.

Hazatért 27 évi orosz fogság után

Nagykörös, augusztus 17. Kocsér községbe 27 évi orosz fogság után családjával hazaérkezett Rapi András földmüves. Legutóbb Kurszkban élt feleségével és öt gyermekével és az oda bevonult szövetséges csapatok lehetővé tették hazajövetelét.

HIREK

„DEBRECZEN"

szerkesztősége, kiadóhivatala és nyomdája József kir. herceg u. 1. (Bikabérház). Telefon nappal-éjjel: 17-52 és 27-89, (6 mellékállomás). Előfizetési árak: havonta 3.— P, negyedévenként 8.70 P. Ára: hétköznap 12 fillér, vasárnap 24 fillér.

Dolgoztass, hogy dolgozhass!

GYÓGYSZERTÁRAK éjjeli szolgálata aug. 15-én reggel 8-ig, 22-én reggel 8 óráig: „Nap" Piac u. 1. telefon: 27-73 sz. — „Aranyegyszarvu" Kossuth u. 8, telefon: 24-96. — „II. Rákóczi" Miklós u. 55. telefon: 28-43. — „Sztankay" Szent Anna u. 64, telefon 25-58 szám.

Honvédeink mindennap szembenéznek a halállal, amely fegyverekből és az orosz síkság fagyos árnyékaiból leselkedik reájuk. Védjük meg a szeretet meleg ruhájával őket!

Holnap

Ma még ne mélek, — nem kell a Ma:
Holnap születek én;
Ma még csak várok, — lekötve itt,
A sáros földtekén.

Szunnyad a lelkem, — csodára vár,
Mely majd életre kelt:
Elmult időknek dala talán,
Mit dajkám énekelt,

Vagy csak egy szó lesz, amit szivem
Lázasan feldobog,
Vagy egy fénysugár szemed tüzén,
Amely felém lobog?

Legyen szó, vagy fény, — régi dal
Az újító csoda, —
Messze vár, Holnap szent szigetén,
Soká' jutok oda!

Utra készülve, remeg szivem:
— Földről el, — messzire!
Szárnyam próbálom, s felém dobog
A Holnapom szive...

Cser Katalin Éva.

— **Dr Incze Gábort, a budapesti egyházmegye vallásoktatási igazgatóját** a nagyváradi egyház egyhangú meghívással váradi lelkipásztorrá választotta.

— **Megkapóan szép példát mutattak a Kerekes-telepi diákok.** Erőss Ilona Dóczi polgárista, Kerekes Géza-utca 11c. szám alatti lakos rendezésében gyermekelőadást rendeztek a Vöröskereszt A javára. „Vadászjáték" című darabot adták elő Erőss Ilona, Takács Szilvia, Takács Anna, Veress Nóra, Rácz László, Tóth Gy., Tóth Géza és Kaszás István. A 10 és 20 filléres belépődíjakból 14 P 64 fillért eljuttatták a Vöröskereszt javára.

— **A VI-ik cserkészkerület parancsnoksága** felhívja az összes Debrecenben tartózkodó cserkészeket, hogy 19-én délelőtt 10 órakor a hadtest leventeparancsnokság udvarán (Péterfia-utca 45.) saját érdekükben Rábold Gábor kerületi parancsnoknál jelentkezzenek.

— **De Valera ír miniszterelnök** hangoztatta, hogy minden eszközzel megvédik Irország semlegességét.

— **Hétfőn kora reggel halálosvégű öngyilkosság történt Budapesten.** Félhétkor a Jókai-utca 26. számú ház IV. emeletéről az udvarra ugrott Mellinger Lajos 76 éves nagykereskedő, a bérház tulajdonosa. Összetört véres tagokkal terült el, a mentők már nem tudtak rajta segíteni.

— **A mult hét csütörtökjén Kispesten több mint 40 ember gombamérgezésben megbetegedett.** Közülök a mai napig kilencen meghaltak.

* **Ovodás és iskolás** gyermekek beíratása német foglalkoztató délelőttökre vagy délutáni nyelvoktatásra. Felnőtteknek esti tanfolyamok. Balthyány utca 16.

A NEMZETKÖZI VÁSÁR
PHILIPS RÁDIÓ
PAVILONJÁBAN

A hadműveleti területen küzdő honvédek részére történő szeretetadományok gyüjtéséről

A m. kir. belügyminiszter úr hozzám intézett rendelete alapján értesitem a város közönségét, hogy a hadműveleti területen küzdő honvédeink részére felajánlott összes szeretetadományokat a jövőben kizárólag a m. kir. honvédelmi miniszterium szeretetadomány alcsoportja osztja el és juttatja rendeltetési helyükre. A különböző hatóságok, társadalmi egyesületek, intézetek részéről gyüjtött, illetve felajánlott szeretetadományokat a területileg illetékes hadtest (kerületi) parancsnokságnak kell bejelenteni. A felajánló szerv a szeretetadományok felajánlásakor lehetőleg ne határozza meg az adományok rendeltetését, mert annak végrehajtása különböző okok miatt nem lehetséges. A már folyamatban levő, vagy a jövőben folyamatban teendő szeretetadománygyüjtések során csak olyan adományokat gyüjtsenek, amelyek a közlekedési viszonyoknak megfelelő állapotban elérkezhetnek rendeltetési helyükre. Ilyen és honvédeink által is örömmel fogadott cikkek: cigaretta, cukorka, szeszes-ital és téli óvócikkek (érmelegítő, hasköto, flanelkapca, meleg ing, meleg alsónadrág, nyaksál). Másfajta élelmicikkek (húsfélék, kolbász), vagy könnyen szétomló élelmicikkek (sütemények) felajánlása nem kívánatos. A készpénzadományokat pedig a „Honvédelmi Miniszterium Szeretetadománygyüjtő Alcsoport Budapest" elnevezésü 171.211. számú csekkszámlára kell befizetni. Önként értetődik azonban, hogy adománygyüjtések csak az esetben folytathatók, ha erre a törvényhatóság első tisztviselője engedélyt ad. Ebből folyik, hogy az adománygyüjtések eredményéről és azoknak a fent említett parancsnoksághoz való beszolgáltatásáról ezentúl is az adománygyüjtést engedélyező hatóságnál kell elszámolni. Ezzel kapcsolatban közlöm a város közönségével azt is, hogy a gyüjtések ügyében felvilágosítás a városi elnöki ügyosztálynál (városháza 6. számú szoba) szerezhetők. Polgármester.

* **Zászlók, lobogók,** légoltalmi jelvények **Pethő** díszmüárú kézimunka üzletében, **Szent Anna u. 10.** Színehagyott zászlót újra átcserél.

— **Egy leütött leveses tál miatt rugdalták halálra az ötéves Zweig Évát** mostohaapja Zweig Andor gyárimunkás és édesanyja. Zweig mondotta el kihallgatása alkalmával, hogy a legutolsó verés alkalmával a kis Éva az asztalról véletlenül leütötte a levesestálat és erre az anyjával együtt nekiestek, valósággal futballabdaként rugdosták ide-oda a szerencsétlen gyermeket. Ekkor szenvedte a súlyos belső sérüléseket, melyek be belehalt.

— **Verekedés közben bottal eltörték a térdét** Széles Károly 48 éves álmosdi fodrásznak, aki nézőként vett részt a verekedésben. A debreceni sebészeti klinikára szállították. A verekedés ügyében a csendőrség megindította az eljárást.

— **Kilopták zsebéből pénztárcáját** Hajdúszoboszló és Debrecen között a vonaton Takács Mihály illatszertáros, Homok-utca 119. szám alatti lakosnak. A pénztárcában 85 pengő volt.

— **Ujabb titokzatos gyilkosság** a buenosairesi diplomáciai karban. Rio de Janeiroban a tengerparton megtalálták Sola argentin légügyi attasé feleségének és 12 éves kisleányának holttestét. A gyilkosság nagy feltünést keltett, hiszen még Gay alezredes, Argentina rioi katonai attaséja meggyilkolásának rejtélyét sem sikerült megoldani.

— **Véres szerelmi dráma** történt Sátoraljaujhelyen. Tóth József villanyszerelő mellbelőtte Milingi Margit 16 éves háztartási alkalmazottat, azután önmagával végzett.

— **Az Országos Magyar Sajtókamara** kétezer pengőt adományozott a Főméltóságú Asszony akciójára.

— **Lengyel romboló is elsüllyedt a földközitengeri csatában.** A „Kujabis" nevü romboló kapott találatot és került a tenger fenekére.

— **Páris különböző helyein** három zsákot találtak, emberi kezekkel és fejekkel megtömve. Az eset mögött tömeggyilkosságot sejtenek.

— **Alvás közben meglopták** Berezsnyák György földmüves, bánki lakost. Ellopták bőrkabátját, fehérneműit, pénztárcáját. Kára 100 pengő.

— **Besurranó tolvaj** Pálóczy Sándor Tóth Árpád-utca 27. szám alatti lakos szekrényéből ellopott 13 pengő 64 fillért. A rendőrség nyomában van a tettesnek.

— **Magyar leventék Bulgáriába utaznak, háromhetes táborozásra,** ugyanakkor Bulgáriából ötven leventeifjú érkezik Budapestre, a leventeintézmény vendégeként.

— **Az Iparoskör elnöksége** felhivja az ifjúsági tagjainak figyelmét, hogy azok, akik részt óhajtanak venni a könyvvitel, német nyelvtanítás és a tánctanításon, vasárnap délelőtt 11—12 óráig jelentkezzenek az Iparoskör jegyzőjénél.

TERMÉNYEIT TŰZKÁR ELLEN ÁTALÁNY BIZTOSÍTÁS KERETÉBEN BIZTOSÍTHATJA LEGOLCSÓBBAN!

Befőzési cukorvásárlási engedélyek újabb beváltásának határideje

Azok, akik befőzési cukorra a vásárlási engedélyt a körzeti irodáktól, vagy a Gyümölcstermelők Országos Egyesületétől 1942 évi július hó 31 napjáig átvették, de a cukrot ugyanazon határidőig a cukorkereskedőktől nem vásárolták meg, a 109.260 1942 K M sz. rendelet alapján utalványaikat 1942 évi augusztus hó 17-ike és 22-ike között beválthatják. Cukorkiskereskedők üzleteiből, a cukornagykereskedők pedig raktáraikból az 1942 évi augusztus hó 22 napja után befőzési cukrot ki nem szolgáltathatnak, illetőleg ki nem szállíthatnak, még abban az esetben sem, ha az ipari cukor után járó adótöbbletet a vásárló be is fizette. A cukorkereskedő az 1942 évi augusztus hó 17. és 22. napja között beváltott „Ipari cukorvásárlási engedélyekkel" legkésőbb 1942 évi augusztus hó 29 napjáig a közélelmezési ügyosztály központi irodájában elszámolni köteles. Polgármester

—oOXOo—

Gyógyithatatlan betegsége miatt öngyilkos lett egy aggastyán

A debreceni rendőrségen jelentették vasárnap, hogy Virág Károly 71 éves ny. városi kézbesítőt Lugosi utca 6. sz. alatti *lakásának nyárikonyhájában felakasztva találták meg hozzátartozói. A halál már órákkal előbb bekövetkezett.* Az öngyilkos idős férfi búcsúlevelet nem hagyott hátra, ismerősei pedig azonban gyakran mondotta, hogy *gyógyithatatlan betegsége miatt a halálba fog menekülni.* Virág Károly ugyanis már hosszabb idő óta érelmeszesedésben és súlyos lábbajban szenvedett. Holttestét a törvényszéki bonctani intézetbe szállították.

—oOXOo—

Súlyos szerencsétlenséget okoztak a megvadult lovak

A Hajdúböszörmény és Debrecen közötti országúton Berki András gazdálkodó kétlovas kocsijával Debrecenbe tartott, amikor egy elrobogó autó tülköléséről a lovak megvadultak és a kocsit az árokba fordították. *Berkit csaknem habútrataposták a lovak, több helyen törést és belső sérüléseket szenvedett.* Életveszélyes állapotban szállították a sebészeti klinikára, ahol a késő esti órákig nem tért magához és így nem lehetett a szerencsétlenség körülményeire nézve kihallgatni. *A súlyosan sérült gazdálkodo kocsiján ült egy házaspár is, akik csodálatos módon teljesen sértetlenül maradtak.*

—oOXOo—

Egy óra alatt kétszer akart a vonat alá feküdni egy elkeseredett asszony

Vadas Jánosné Bethlen utcai lakos, 28 éves fiatalasszony vasárnap nehéz helyzete miatt öngyilkosságot akart elkövetni. *Egy órán belül a város két különböző pontján akart vonat elé feküdni.* Először a vízműveknél feküdt a robogó vonat elött a sinekre, azonban *a vonatvezetőnek sikerült megállitania a mozdonyt* és igy az életunt asszony megmenekült. Másodszor a Csigekerti sineknél akart öngyilkosságot elkövetni, ilt azonban, *egy járókelő, aki figyelemmel kisérte az izgatottan járkáló asszonyt, az utolsó pillanatban megragadta és megakadályozta az öngyilkosságot.* Vadasnét előállították saját érdekében a rendőrségre, ahonnan miután igéretet tett, hogy lemond szándékáról, elbocsátották.

GYASZROVAT

Nagy részvét mellett temették el Yulow Viktort

Nagy részvét mellett temették el vasárnap délután dr Yulow Viktort a köztemető díszravatalozójából. A többszázfőnyi előkelő közönség soraiban ott volt **Züld József** h. polgármester, **Szabó Gyula** rendőrtanácsos, **Schmogrovics Ernő**, a Nemzeti Bank fiókjának főnöke és sok közéleti kiválóság. A Gazdakamara teljes tisztikara is kivonult.

A ravatal felett **Dönez Tivadar** evangélikus lelkész mondott szép beszédet, vázolta, hogy Yulow Viktor életében mennyire betöltötte hivatását mind a családi, mind a közéleti téren. A vigasztaló erejű beszéd után vitéz **Czeglédy Béla,** a Mezőgazdasági Kamara igazgatója búcsúzott Yulow Viktortól a kamara elnöksége és tisztikara nevében.

— Mindnyájunk számára keserű megpróbáltatásokkal teli húsz esztendőt töltöttünk együtt a kamaránál, ebben a kedves, nagy családban. Benned mindig jó kollégát elsősorban a mindig szerető hűséges barátot veszítettük el. Egész életeddel, minden telteddel és gondolatoddal az áldott magyar földnek és e föld nfüvelőinek érdekében dolgoztál. Szívem egész szeretetével kívánom, hogy adjon neked ez az áldott magyar anyaföld nyugodt pihenést.

A sírnál a lelkész imája után örök pihenőre engedték le a földbe dr Yulow Viktor földi maradványait.

*

Özv. Nánási Józsefné Szendrei Mária uohánygyári nyugbéres, 63 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz a Köztemető 3 ravatalozó termeből. Lakás: Keresztszegi u. 13. sz. Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Kiss Lászlóné Kovács Julianna 32 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 4 órakor lesz a Köztemető 3 ravatalozó termeből. Lakás: Timár u. 21. Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Horváth Pál hadirokkant 62 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 4 órakor lesz a Köztemető 3 ravatalozó termeből. Lakás: Piac u. 2. szám **Bartha** vállalata végzi.

Bagdi István csizmadiamester 85 éves korában elhunyt. Temetése szerdán délután 5 órakor lesz a Köztemető 3 ravatalozó termeből. Lakás: Kurue u. 110. Temetését: **Bartha** vállalata végzi.

Özv. Nagy Istvánné sz. Nehéz Piroska életének 76-ik évében elhunyt. Temetése szerdán délután 3 órakor lesz a Köztemető 2 A) ravatalozójából, református gyászszertartással. Temetését: Fehértói és Takács vállalata rendezi.

Tóth János timársegéd, 48 éves korában elhunyt. Temetése kedden délután 3 órakor lesz köztemetői hármas ravatalozójából, ref. szertartással. **Pusztai** temetkezés.

Várudvari Ilike 2 hónapos korában elnunyt. Temetése kedden délután 5 órakor lesz a köztemetői hármas ravatalozójából ref. szertartással. Lakás Borz u. 10. **Pusztai** temetkezés.

Id. Goda Sándor földbirtokos temetése 18-án, kedden délután 3 órakor lesz Hajdúsámsonban. Temetését Gebauer-cég rendezi.

Köszönetnyilvánítás. Felejthetetlen drága jó férjem, szeretett édesapánk temetésén megjelent közhivatalok, testületek, körök, a MANSZ, az egyletek és más intézmények képviselőinek és küldötteinek, valamint rokonok, jóbarátok és ismerősök megjelenésükért és ravatalra küldött koszorúkért és virágcsokrokért, valamint a Dankó temetkezési vállalatnak figyelmes rendezéséért, ezúton mondunk fájó szívvel és soha el nem múló szeretettel hálás köszönetet. **Özv. Németh Lajosné és gyermekei.**

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves rokonainknak, barátainknak, ismerőseinknek, valamint a debreceni Szent Ferenc harmadik rendiközség tagjainak kik forrón szeretett feleségem, Sallai Istvánné elhunytával bánatunkban részvéttel voltak, temetésén megjelentek, ravatalára koszorút és virágot helyeztek, ezúton mondunk köszönetet. **Bánatos férje és gyermekei.**

Köszönetnyilvánítás. Istenben boldogult jó anyám, nagymamánk, özv. Molnár Mihályné elhunytával megnyilvánult jólesző részvétet hálásan köszöni a **gyászoló család.**

Köszönetnyilvánítás. Mindazon kedves jó rokonainknak, ismerőseinknek és jóbarátainknak akik felejthetetlen jó férjem temetésén résztvettek, ravatalára koszorúkat helyeztek, mélyfájdalmunkat enyhíteni igyekeztek ezuton mondok hálás köszönetet. **Gáspár Sándorné.**

Debreceniek sikere az országos leventeversenyen

Kilenc bajnokságot nyert ek a debreceni leventék

Az országos leventebajnokságok szombaton és vasárnap kerültek eldöntésre Budapesten a népligeti diáksladionban. A debreceni leventék kitünően szerepeltek.

110 m. gátfutásban Bérdy Elemér 16.8 eredménnyel harmadik lett.

Távolugrás III. korcsoportban 2-ik lett Tóth Miklós 644 cm-rel. Vidéki leventelegénybajnok: Tóth Miklós.

Diszkoszvetés III. korcsoportban 4-ik lett Szilágyi 33.78 m. eredménnyel.

Súlylökés III. korcsoportban első lett Litanszky Pál 13.15 m. eredménnyel, ötödik Szilágyi 11.35 m. Vidéki leventelegénybajnok Litanszky, aki komoly tehetség.

Súlylökés II. korcsoportban második lett Suhajda Tibor 11.71 m. eredménnyel.

Rúdugrás III. korcsoportban második helyezést ért el Malicher Béla 3 méterrel.

Gerelyvetés III. korcsoportban negyedik lett Bánky 45.85 m. eredményével.

Gerelyvetés I. korcsoportban az első helyet szerezte meg Suhajda Tibor 48.22 méteres eredményével, mellyel a vidéki ifjúsági leventebajnokságot is megszerezte.

100 m. síkfutás II. korcsoportban első lett Bartha László 11.2 mp., egyben a vidéki ifjú leventebajnokságot is megszerezte. **100 m. síkfutás** III. korcsoportban harmadik lett Mátyus futre 11.4 mp. eredménnyel.

Magasugrás II. korcsoportban első lett Bérdy Elemér 182 cm. eredménnyel, egyben megszerezte a vidéki ifjú leventebajnokságot is. Magasugrás III. korcsoportban Varga ötödik lett 165 cm. eredményével.

1500 m. síkfutás III. korcsoportban 3-ik helyezést ért el Jóby László 4.19 eredményével.

400 m. síkfutás II. korcsoportban első lett és egyben vidéki ifjú leventebajnok Kopcsa József 54.7 eredményével, míg Szabó 4-ik 55.6 eredménnyel.

A 400 m-es síkfutásban a III. korcsoportban vidéki országos leventebajnok lett Nagy Vince, a 4×100 m-es váltófutásban a II. korcsoportban vidéki ifjúsági leventebajnokságot nyert a debreceni csapat. Tagjai: Kopcsa, Buko, Bodnár és Bartha. A 4×100 m-es váltófutásban a III. korcsoportban szintén a debreceni csapat nyert vidéki csapatbajnokságot. Tagjai: Nagyházi, Mátyus, Csókás és Török. A debreceni hadtest leventéi összesen kilenc bajnokságot nyertek. Egyéni számokban, míg a váltóban két csapat nyert bajnokságot.

Igen szép és nívós verseny volt, amely ez évben került elsőizben megrendezésre.

A pontversenyt a hadtestek között a debreceni hadtest nyerte meg 114 ponttal. Egyedül a székesfőváros leventecsapata előzte meg 123 ponttal, tehát 9 pont különbséggel a debrecenieket.

Bajnokságot nyert Bartha László, Kopcsa József, Bérdy Elemér, Suhajda Tibor, Nagy Vince Tóth Miklós, Litauszky Pál és a két 4×100 méteres váltó.

Ünnepélyes keretek között befejeződött a Mansz nyaraltatási akció

Végéért 150 kis gyermek vidám nyaralása a Nagyerdő árnyas fái között. Hamar elröpültek a napok, elteltek a hetek s most ott állanak a kicsik jótevőik, a MANSz hölgyei előtt, hogy elmondjak bemutassák, amit a nyáron tanultak. »Isten hozta« — hangzik kiáltásuk minden ujonnan érkezett ele. Díszbe öltöztek ez alkalommal nemcsak a gyermekek, hanem még a fák is. Piros papirláncok lengenek a zöld ágak között s még a vastag törzsekre is vadvirágot kötöttek az ügyes kislánykezek. Dé egyforma piros papirszalag-csokor fogja össze a leanykák haját is. A kisfiúk nem törődnek az ilyen külsőséggel, de annál büszkébbek a gyönyörű homokvárakra, amelyek a felnőtteket is megállásra késztetik. Örülnek a kis művészek az elismerésnek, amit igazán megerdemelnek.

Megérkeznek a vendégek, akik között itt van *Szilassy Ida*, dr. *Nábráczky Béláné*, *dr. Uray Sándorné*, *dr. Sass Béláné és még sokan mások*. A gyermekek szeretett Ottika nénije, *özv. dr. Szabó Imréné*, a nyaraltatás vezelője sorbaállítja az apróságokat, akikhez elsőnek Gönczy Sándor segédlelkész szól és a vidám napokat eleveníti fel, majd a háláról szól, melyet Isten iránt és a nyaraltatásukat elősegítő MANSz-hölgyek és más jótevők iránt kell érezniök. Felragyogtak a szemek, mikor a hadtestparancsnokságról beszél, mely hét alkalommal ebédeltette meg a kis nyaralókat.

Ezután a gyermekek elénekelték a Himnuszt, majd megtartották bemutató vizsgájukat.

A vizsga után Gyöngyössy Ibolyka búcsúzó verset mondott és szekfücsokrot nyujtott át Szilassy Idának. A többi vendég is kapott virágot és emlékül egy-egy zöldbogyó-nyakláncot.

A székely himnusz eléneklése után az ebédhez sorakoznak a gyermekek. Jól esik végignézni a kigömbölyödött piros arcokon. Több olyan gyermek van, aki hat kilót is hizott — mondja dr. Szabó Imréné. Átlaghízás személyenként 3—4 kiló. Egy pillanatig csend van, felhangzik az ima, aztán csak kis tálak és kanalak csörgése jelzi az utolsó nagyerdei ebéd boldog-szomorú hangulatát.

Cérna és műselyem klöpli
függönyök, ágyterítők,
függöny anyagok
nagy választékban
Petrik Károly
női és férfi divatüzletében
Ferenc József út 25. sz. (Simonffy u. sarok)
Leányka ruhák, gyönyörű zsebkendők
gyári kishibás harisnyák rendkívül olcsó árban

MŰSZINHÁZ. „Sárga csikó" néjszinmü annakidején mint film már azért is nagy sikert aratott, mert témájánál fogva inkább szabadtéri felvételekhez való az egész darab. A szereplők nagyszerü volta és a rendezés sikere biztositja felujitás alkalmával is az érdeklődést. A kisérő müsor friss hiradója érdekes.

Megüresedett tanári és tanítói állások

A Dóczi leánygimnáziumban magyar-németszakos rendes tanári állás üresedett meg. Ugyanitt egy mennyiségtan-természettanszakos tanári állásra is lehet pályázni.

A böszörményi Bocskai gimnáziumban magyar-latinszakos rendes, esetleg helyettes tanári állás.

a nánási ref. gimnáziumban számtan-fizikaszakos rendes vagy helyettes

a mezőtúri ref. gimnáziumhoz természetrajz-földrajzszakos,

a szatmárnémeti ref. gimnáziumhoz egy magyar-latin, egy testnevelési és egy vallástanári,

a nyiregyházi egyház egy vallásoktatói lelkészi állásra hirdetett pályázatot.

Tanitókat keresnek a következő egyházak: Álmosd tanitónőt, Beregdéda tanitót, Beregsurány helyettes kántortanitót, Érkeserü kántortanitót, Forgolány tanitót, Gulács meghosszabbitja pályázatát, Gyulavári tanitónőt, Böszörmény Boda szőllőskerti tanitót, Hajdúnánás tanyai tanitót, Ilk tanitót, Kaba tanitót, Kaplony kántortanitót Köröstarcsa tanitónőt, Mezőtúr tanitónőt, Mikepéres tanitót, Nagyrábé két tanitónőt, Sonkád kántortanitót, Szatmár tanitót, Szárazberek kántortanitót, Tivadarfalva meghosszabbitja pályázatát, Újfehértó tanitónőt keres.

— **Miskolc város megvendégelte a hazatérő honvédeket,** akiket a pályaudvaron Szlávy László helyettes polgármester köszöntött az itthonmaradottak és a város nevében.

* **Szeret táncolni? Szereti a jó zenét?** Jöjjön Havancsák tánciskolájába (volt Garai), szerdán, csütörtökön, szombaton és vasárnap este összetánc.

— **Kolozsváry Kiss László lelkipásztor** végezte f. hó 16-án, délelőtt a Kossuth-utcai templomban az istentiszteleti szolgálatot. A templomrendbe tévedésből iratott be Peleskey-Károly neve.

— **Haris-nya nélkül nem léphetnek be a nők a Vatikánba** és a Szent Péter dómba. Ugyancsak távozniok kell azoknak is, akiknek az öltözékük nem szerény.

SPORT

Szeged—DVSC 7:3 (3:2). A DVSC az utolsó 15 percig egyenrangú ellenfél volt és eddig 3:3 is volt az eredmény. Bognár, majd Nagy góljával Szeged vezet. Ezután feljön a DVSC és Hámori szerez gólt, majd Sidlik egyenlit. Szünet előtt még Nagy megszökik és gólt szerez. A II. félidőben 30 perces nagy DVSC fölény, melynek során Szilágyi gólt szerez, majd elvágják az ötösön és a megitélt 11-est Csokai élesen mellé lövi. A 30. percben Mester, a 32. percben Orosz megy le sérülten a pályáról és a kilenc emberrel játszó DVVSC összeroppan, egymásután négy gólt kap. A DVSC nem játszott rosszul, ha nem csonkul meg a csapat, akkor nem kap ki. Jó volt a támadósor, a fedezetsorban Orosz és a fedezetet nagyszerüen játszó Tisza, a közvetlen védelemben Csokai. A játékvezető kijesgólt itélt meg a DVVSC terhére.

A Ferencváros 5:1 arányban legyőzte a Törekvés csapatát a Szent István Kupában és igy szerdán este Ferencváros—Szolnok döntő lesz.

Dr Thomas Henrik vezeti a Kolozsvár—Vasas NB I bajnoki mérkőzést.

Szent István-napján megkezdődik a labdarugóbajnokság. Törekvés—DiMÁVAG, Újpest—Kispest, Újvidék—Gamma, Kolozsvár—Vasas, Hajadás—Csepel, Szeged—SalBTC, Elektoromos—NAC mérkőzések lesznek az első fordulóban. Egy mérkőzés marad el a Szent István Kupa döntője miatt: a Ferencváros—Szolnok.

Debrecenben Szent István-napján **kettős Rimanóczy Kupa mérkőzés lesz a Stadionban.** A DVSC II a D. Húsossal játszik és előtte DMTE—Nyilastelepi Törekvés lesz az előmérkőzés. A DVSC másik csapata ugyanakkor vasutas-bajnokságért játszik Szalmáron a Szatmári MÁV csapatával.

DVSC—Ungvári AC Magyar Kupa mérkőzés lesz vasárnap a Stadionban.

Magyarország teniszezői 6:1 arányban legyőzték a svéd válogatottat.

Berecz kimaradásával kapcsolatban megkérdeztük a DVSC vezetőségét: igazak-e a játékos távozásáról keringő hírek? Azt a választ kaptuk, hogy még nem befejezett tény Berecz távozása, de szó van róla, hogy Kaposvárra menne, ahol háza, földje van és városi állást kapna. Ebben az esetben a DVSC nem gördít akadályt távozása elé és fiatal játékossal fogja pótolni.

A D. Húsos játékosai ma délután fél 6 órára a dohánygyári pályán edzésen jelenjenek meg, tekintettel a csütörtöki Rimanóczy Kupa mérkőzésre.

A vasárnapi Rimanóczy Kupa mérkőzéseken a DVSC II 5:0 arányban győzött a D. Villanygyár ellen. Előmérkőzésen a D. Húsos 4:3 verte a Nyilastelepi Törekvést. A Rimanóczy Kupában a csapatok sorrendje a harmadik forduló előtt:

1. DVSC	2	2	—	—	13: 1	4
2. Villanygyár	3	2	—	1	9:10	4
3. D. Húsos	2	1	—	1	6: 6	2
4. Nyilastelep	1	—	—	1	4: 4	2
5. DMTE	2	—	—	2	4:14	—

Közgazdaság

Az inséges vetőmag tartozások megfizetése

Felhívja a Debreceni Gazdasági Egyesület mindazokat, akik az 1941. év őszi és 1942. évi tavaszi kölcsön (inséges) akció során kiosztásban részesültek, hogy a kiosztott vetőmagok pénzbeli egyenértékét 1942. évi szeptember hó 1-ig különbeni végrehajtás terhe mellett az egyesület pénztárában feltétlenül fizessék meg.

*

— *Hirdetmény.* Debrecen sz. kir. város tulajdonát képező Tornyosalanya elnevezésű cca 723 kat. holdas ingatlanát az 1942. évi október hó 1-től kezdődő 3, esetleg 6 évi időtartamra, a Baik Szilágyi-féle cc 11 kat. hold területű ingatlant 1942. okt. 1-től kezdődő 3 évi időtartamra, valamint a Kassa út 35. sz. a. cca egy és fél hold területű ingatlanát 1942 okt. 1-től kezdődően 3, esetleg 6 évre az 1942. évi augusztus hó 26-án d. e. 9 órakor a városháza kistanácstermében tartandó árverésen kívánja haszonbérbe adni. Az árverés megkezdése előtt az évi bér 10 százaléka bánatpénzként a városi házipénztárnál letétbe helyezendő. Felvilágosítások és árverési feltételek megtudhatók a városi gazdasági ügyosztályban (Városháza f. e. 19. szoba) a hivatalos órák alatt. Gazdasági Tanácsnok.

— *Hirdetmény.* A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter rendeletével a Debreceni Helyi Vasút rt. kérelmére a Debrecen—Baromvásártéri vonala tervbevett felső vezeték meghosszabbításának és kitérők építésének közigazgatási bejárását elrendelte. A közigazgatási bejárás vezetésével Rostásy István miniszteri tanácsos urat bízta meg. Az eljárás megkezdésének idejéül f. évi augusztus harmincegyedik napjának déli 12 óráját, összejöveteli helyéül pedig Debrecen sz. kir. város polgármesteri hivatalát tűzte ki. Fentiekre azzal hozom az érdekeltek tudomására, hogy a közigazgatási bejáráson jelenjenek meg, mert később előterjesztett kéreimeik figyelmen kívül fognak hagyatni. Polgármester.

*

A közellátási miniszter a hivatalos lap keddi számában megjelent rendeletében csökkentette a gyapjúszövetekre és kötszövött árúira eddig engedélyezett brutto haszon százalékát.

Debreceni takarmányárak. Lucerna 11.60, széna 7.36—9.36 búzaszalma 1.80, rozsszalma 5.00, árpaszalma 5.40.

1524/1942 tk. szám. Árverési hirdetmény-kivonat. — A debreceni kir. járásbíróság, mint telekkönyvi hatóságtól Dr szentmiklósi Nagy Samu ügyvéd végrehajtatónak Major Mihály és felesége Pósán Flóra vámospércsi lakosok végrehajtást szenvedők ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 390 P tőkekövetelés és járulékai behajtása végett a Vámospércs községben s a I. vámospércsi 2390 sz. tkvi betétben A. I. 1—7. sorsz. 2131/2, 2132/2, 2133, 2134, 2134, 2137/9, 2137/10, 2137/12 hrsz. alatt felvett összesen négy kat. holdat kitevő, a Vakhely dűlőben fekvő szántó, rét, lakóház, udvar, út és árokból álló ingatlanra 1070 P kikiáltási árban, II. a vámospércsi 2294. sz. tkvi betétben A. I. 1—2 sorsz. 2135/2, 2137/. hrsz. alatt felvett összesen három kat. holdat kitevő, a Vakhely dűlőben fekvő, rét és szántóból álló ingatlanra 530 P kikiáltási árban elrendelte.. Az árverést 1942 évi augusztus hó 24 napjának délelőtt 10 órakor, Vámospércs községházánál fogják megtartani. Az árverési feltételek a következők: Az árverés alá eső ingatlanokat külön-külön a kikiáltási ár két-harmadánál alacsonyabb áron eladni nem lehet; Árverés alá kerülő ingatlanok közül az I. alattit, mindamellett az árverés megtartását a végrehajtatók közül a Városi Takarék és Hitelintézet Rt. kéri 1210 P, ha Bisothka István kéri 2870 P, ha dr Sz. Nagy Samu ügyvéd kéri 2913 P, ha Kühne Mezőgazdasági Rt. kéri 1163 P vételárnál, míg a II. II. alattit ha az árverést a Vámospércsi Takarék- és Hitelintézet kéri 600 P, ha Bisothka István kéri 135 P, ha dr Sz. Nagy Samu ügyvéd kéri 1372 P, ha pedig a Kühne Mezőgazdasági Rt. bej. cég kéri 577 P vételárnál alacsonyabb áron eladni nem lehet. Bánatpénz a kikiáltási ár 10 százaléka, amelyet a magasabb igéret ugyanannyi százalékára kell kiegészíteni. — Debrecen 1942 évi március 30 napján. **Dr Füzesy sk.,** kir. járásbíró. — A kiadmány hiteléül kiadó.

APRÓHIRDETÉSEK

HÁZASSÁG

56 éves ref. asztalosmester, malomszerelő feleségül venne oly nőt, esetleg gazdálkodónőt is, aki bizonyos összeggel iparfejlesztésben résztvenne. „Jó családi élet" jeligére a kiadóba. 1571

LEVELEZÉS

Férjhezmennék magas főtisztviselőhöz, ki lakással üzletnyitáshoz segítene, lehet elvált is. „Őszi esküvő" jeligére. 1591

N. B. 69. Elfogadva, várok. 1513

ALKALMAZÁST nyer férfi

Kisebb családdal bíró házmester felvételik. Deák Ferenc-u. 5. 1587

Előkelő budapesti részvénytársaság, nyíregyházi fiókja keres kereskedelmi érettségivel rendelkező keresztény tiszt viselőt, vagy tisztviselőnőt. Cím: Nyíregyháza, Postafiók 60. 1331

Jómunkás cipészsegédet vegyes munkára alkalmazok. Kígyó 57. 1837

Fűszerüzletbe tanuló és kifutó felvételik. Kassa út 44. 1834

Fodrásztanulónak leányt vagy fiút felvesz Horgonyi fodrászat. — Szoboszlói-út 4. 1597

Cipész- és csizmadiasegéd felvételik elsőosztályú munkára állandóra. — Hajdúszoboszló, Vértanuk-tere 4. 1506

Fodrászsegéd azonnal beléphet állandó munkára. Szabó, Erzsébet-utca 48. 1510

Kifutófiút felvesz hajdúlaktanya kantin. 1518

Timárnapszámost felveszek. Teleki-u. 30. 1534

Szikvízüzembe idősebb fiú felvételik. Homok-u. 140. 1524

Előkelő helyi pénzintézet fiatal tisztviselőket, illetve gyakornokokat keres. Cím a kiadóban. 1547

Kifutófiút felveszek. — Miklós-utca 53 Gyerekkocsi műhely. 1549

Csaposnak feltétlen ügyes, gyorsmozgású fiatalembert felveszek. Petőfi-tér 3. 1528

Segédet mezőgazdasági képek javításához felveszek azonnalra. Hunyadi-utca 21. Tanuló is jelentkezhet. 1553

Öntődei napszámost felvesz Bocskai vasöntőde, Szoboszlói-út 4. 1555

Jó családból való fiú hentestanulónak felvételik. Harsányi, Péterfia 56. 1556

Erős, ügyes, kerékpározni tudó megbízható kifutót felveszek. Tüzérlaktanya kantin. 1558

Kifutót, erőset, megbízhatót, 15 évesig, felvesz Varga rövidárunagykereskedő, Simonffy 2. 1565

Asztalossegéd felvételik Széchenyi-utca 10. 1567

Asztalossegédet kisegítő munkára felveszek Széchenyi-u 29. Király. 1571

Kifutófiúkat felveszek. Hírlapiroda, Hunyadi-utca 28. 1583

ALKALMAZÁST keres férfi

Szegény hadirokkant, 7 gyermekes, a jószívű emberek támogatását kéri. Arany János-utca 54. Székely Gerzson. 1509

ALKALMAZÁST nyer nő

Hölgyfodrászsegédleányt felvesz Bata fodrász, Simonffy-u. 1 1189

Nyomdába ügyes lányt könnyű munkára felveszek. Hatvan-utca 4. 1839

Lábbadozó beteg mellé megbízható ápolót keresünk. Werbőczy-u. 2. III. 2. 1827

Masamód segédleány és tanuló fizetéssel felvételik. Séllyei, Piac-u. 61. 1507

Fodrászkisasszony, aki jó vízberakó, manikürözö, azonnal belépheti. Szíves ajánlatokat Bak fodrász, Mezőkövesd. 1515

Varróleány felvételik. Kőváry Miklós szűcsmester, püspöki palota. 1544

Jól számoló és gépírni tudó leány gyakornoknak felvételik. Ajánlatokat „Ügyes" jeligére a kiadóba. 1531

Tanulóleányt, angol és francia segédleányokat felvesz Szathmáry varroda, Baltazár 8. 1840

Ügyes leányt kifutónak felveszek. Fazekasné, Szent Anna 5. 1548

Cukrászdába kiszolgáló leány felvételik, Ferenc József-út 44. Marx cukrászda. 1562

Női szabósághoz kezdő s gyakorló segédlányokat, kifutóleány vagy fiú felvételik, 16 éven aluli. Rothermere 32. 1579

Masamód segédleány, önállóan dolgozó, azonnal felvételik. „Hella", Csapó 22. 1580

ALKALMAZÁST keres nő

Jó házból való intelligens leány ajánlkozik nevelőnőnek, varráshoz is ért, vidékre is. Csapókert, Kinizsi utca 101, Pelei. 1129

Irodai gyakorlattal bíró, perfekt gyors- és gépírónő délután elfoglaltságot vállal. Cím a kiadóban. 1830

Szoptatós dadának elmennék. Cím: Kecskeméti borozó, Dégenfeld-tér. 1546

Felsőruhavarrónő házhoz megy. József király 7, I. ajtó. 1578

Fehérneműjavítást és kézi gombylyukkötést jutányosan vállalok. Jókai-u. 16. 1585

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTT

Bejárónőt azonnali belépésre felvesz, Krausz L., Csapó-u. 68. 1824

Magánoshoz háztartásvezetéshez zsidót nőt is felveszek. Deák Ferenc 5. 1588

Vendéglőbe komoly, megbízható nőt szakácsnőnek keresek jó fizetéssel. Hüvelyes 11. 1954

Bejárónőt vagy bentlakó mindenesleányt — azonnal felveszek. Lengyel, Csapó 47. 1592

Bejárónőt azonnalra keresek. Halász, Timár-utca 52. Varga-utca sarok. 1828

Perfekt főző, gyermekszerető nőt keres kis család. — Jelentkezni Aszmann üzlet, Piac 27. 1516

Szakácsnőt férjével, ki kertgondozást és takarítást vállal, keresek. Jelentkezni délután Ferenc József-út 81 I. emelet, Székely. 1522

Bejáró mindenes szobaleányt jó bizonyítványokkal felveszek. Hatvan-utca 16. 1570

Jól főző mindenest hosszú bizonyítványnyal nagy fizetéssel azonnal felveszek. Hatvan-u 6. II. lépcső III. 25. 1572

Bejárónő jó bizonyítványnyal felvételik délelőtre. Miklós-u. 4. Házfelügyelő. 1575

AJÁNLAT

Értékes vásznaiból kelengyéit, ágyneműit felelősséggel varrjuk, hímezzük, toledózzuk. Függönycsipkék kaphatók. Tanulóleányt felveszünk. Favorit, Csapó 24. 1098 10. 21

Gázmozzanat vizsgáltasson Kissel, Kígyó-u 5. Telefonhívó 19-77. MEGA borozó. 86 11. 15

Szappannak való zsírt szappanra becserél Pál János szappanosmester, Kölcsei 8. 585 10. 15

Sirkövek műköből és terméskőből, gyümölcsösök részére mészsalak kapható a Debreceni Műkőgyár Rrt.-nál, Fürdő-utca 2. 1219 vv.

Szőrmebundáit most olcsón kijavítja, átalakítja Kőváry szűcsmester, Püspöki palota. 1232 12. 22

Varrógép, kerékpárjavítást jótállással vállalok, hívásra jövök. Vétel, csere eladás Csapó-u. 101. 551 11. 7

Órajavítás, ócska órát veszek, eladok. Schiffmann, Vendég-u. 7. Kisállomásnál. 1942 11. 3

Bundáját divatosan készíti Katona Vilmos szűcsmester, Simonffy u. 2. sz. telefon: 12-32. 124 12 2.

Gázmozzanat tanácsot ad Csala gázmozó vállalattal. Lakásvizsgálatok felelősséggel, Rákóczi 9. Telefon 14-27. 517 10 4

Lefolyócsőben fest, tisztít Weisz kelmefestő, Arany János-utca 29. Keresztépület. 1900 vv.

Borsóhántoló malom nagyteljesítményű, előnyös bérhántolást vállal és borsót vesz bármilyen mennyiségben. Szabó Kálmán u. 14. 1235

Kötöttruhák készítése s javítása, stoppolása mindennemű kézimunka és fehérnemű készítése. — Hatvan u. 16. 1385

Takaréktűzhelyek legegyszerűbbtől legdíszesebbig kaphatók. Megrendelésre készítek: — Kozma, Csapó 41. 1577

Szőrmemunkát elsőrendűen végez. Ezüstrókák 200 pengőtől. Riskó, Werbőczy-u. 2. 1530

KERESLET

Tört aranyat ezüstöt, brilliánst magas árban veszek. Takács Sándorné, Piac-u. 56. 605 10 4

Filmes fényképezőgépet minden méretben vesz Berzéki fotoszaküzlete, Piac 38. Udvarban. 444 10 1

Ékszerkészítés, javítás — fogaranyat, ékszert vesz Pollák Endre ékszerész, Hatvan 2. 506 10. 5

Téglát, újat, 8—10.000 darabot, cserepet, 3—1000 darabot kis tételben is veszek. „Tégla" jeligére kiadóba. 1564

TÉGLÁT, használtat, jó állapotban levőt keresek megvételre. Címeket kérem a kiadóhivatal pénztáránál leadni. 1541 vv.

OKTATÁS

Dr Naményi Gyuláné Szentendrei Olga gyorsíró, gépíróiskolája, Balthyány-utca 1. (Eng. 6475.) Telefon 20-77. Államvizsgára előkészítés. Vasúti kedvezmény. 1889 8. 28

Keresek sürgősen diákot számtan és algebra tanítására. Cím a kiadóban. 1563

RÁDIO

Hangszóróval egybeépített rádió eladó. Toldi u. 15. és Munkás u. 3. 1395

Rádiót javíttasson, alakíttasson évtizedes gyakorlattal Szabó Lajos műszerésznél, Csapó 84. Telefon: 32-54. 1550

BÚTOR

Antik hálóbútor eladó. Értekezni Piac 22, házfelügyelő. 307 vv.

Egy szép nagy kombinált szekrény eladó Kígyó-u. 18. 1. ajtó. 1789

Modern háló, kombinált szoba, konyhaberendezés hencser, recamié, fotel eladó Hatvan u. 27. 1724 10. 18

Minek a fényes kirakat, mikor olcsóbban vásárolhat udvari bútorüzletemben. Piac 71. 918 9. 27

Eladó 6 személyes csukott bérautó, engedélyezett E-betűs, mentőautónak is alkalmas. — Vécsey Lajos vendéglős, Hajdúböszörmény. 1318

Diófalók ízléses kivitelben nagy választékban, Hatvan-u. 39. 1581

AUTÓ MOTOR KERÉKPÁR

Kifogástalan Csepel 100-as segédmotor eladó. Borz-u. 5. 1573

86 kem. S. H. B. segédmotor jó gumikkal eladó. 1527

Eladó egy jókarban levő Csoda kerékpár, Péterfia 1. Sodronyműhely. 1535

ÁTADÓ ÜZLET VENDÉGLŐ

Központban nagyforgalmú vendéglő és szálloda átadó. Hüvelyes 11. Pesti. 1595

Kovácsműhely haszonbérbe vagy felesbe — azonnalra kiadó. Keresztesi-u. 80. 1526

Jóforgalmú fűszerüzlet áruval, berendezéssel betegség miatt átadó. Cím a kiadóban. 1521

ÜZLET MŰHELY RAKTÁRHELYISÉG

Fakereskedőnek szín és irodának való helyiség kiadó azonnal. — Zúgó—Csokonai sarok, Felvilágosítás Rákóczi 19. 1841

KIADÓ LAKÁS egyszobás

Szoba, konyha, spájzt átadok, aki 15 havi lakbért kifizet. Dicsőfi 8. 1589

Egy szoba és mosdóhelyiség, bent WC IX. I-re kiadó. Kossuth-u. 61. 1598

LAKÁSCSERE

300 pengőt fizetek annak, aki 2 szobás komfortos, kertségi lakásomat elcserélné 3—4 szobás komfortos, kertségi lakással. Ajánlatokat lakás pontos leírásával, lakbérmegjelöléssel „Lakáscsere" jeligére kiadóba. 640

Elcserélném központban levő háromszobás, összkomfortos földszinti, utcai olcsó bérű lakásomat belterületen fekvő hasonló kertes lakással, „Kertes" jeligére. 1576

Házmesteri lakást elcserélem szoba, konyhás lakásért. Vígkedvű M.-u. 18. Házmester. 1573

Árpád-tér közelében elcserélném egyszobás, mellékhelyiséggel. — Arany János 22. 1543

BÚTOROZOTT SZOBA

Elegánsan bútorozott szoba fürdőszobahasználattal kiadó. Nagyerdő, Bessenyei-utca 7. 1158

Bútorozott szoba diákoknak havi 20 pengőért és külön ellátást is kaphatnak. Ugyanott előszobás bútorozott szoba kiadó. Érdeklődni Bethlen-u. 29. Varroda. 1831

Különbejáratú utcai bútorozott szoba azonnalra kiadó, Péterfia 29. 1838

Kapualatti bútorozott szobába fürdőszobahasználattal katonatiszt lakótársat keres. Cím a kiadóban. 1582

Kiadó bútorozott szoba, utcai, különbejáratú azonnal. Garai-u. 15. 1568

Különbejáratú bútorozott szoba kiadó. Gábor, püspöki palota I. kapu II. em. 5. 1559

Bútorozott szobához rendes férfi társat keresek. Hatvan-u. 24. 5. ajtó. 1551

Utcai különbejáratú bútorozott szoba azonnal (kapunál) kiadó. Csemete 13. 1537

Különbejáratú bútorozott szoba fürdőszobahasználattal, diákoknak is, kiadó. Jókai 6. Reich. 1517

ELVESZETT

Elveszett szombaton Szent Anna vagy Miklós-utcán cséplési ellenőri számolások, megtalálót kérem, szívesked jen beadni a rendőrségen. 1566

Elveszett 4 drb zsírjegy, gabonalap Jancsó néven. Megtaláló jutalmat kap Bethlen-u. 5. 1832

Elveszett fehér, sárgafoltos, nagy sárgaszemű kis cica. Kérem jutalom ellenében Kút-u. 8. leadni vagy értesíteni. 1519

664. számú öltöző szekrényből lévedésből elvitt fényképezőgépet kérem saját érdekében azonnal beszolgáltatni a nagyerdei fürdőgondnokságnál. 1505

VEGYES

Szerdán Pestre utazom, bármilyen ügyeket elintézni elvállalom. Cím kiadóban. 1593

Fejőstehenet tejhaszonra télire is tanyára vállalok. Füstösné, Szent Anna-u. 40. 1540

Odaadnám kisleányom, vagy örökbe is. Gyermekmenhely Cs. Varga Erzsébet. 1542

Szénkéneg, 25 kgr., átadó beszerzési áron Hosszúpályi uradalom. 1514

HASZNÁLT RUHA — CIPŐ

Békebeli teljesen új 46-os téli bélelt férficipő eladó Jókai-u. 1. szám alatt pincészint. 1538

Intézeti formaruha, fehér és csíkos blúz és kalapok eladók. Cím a kiadóban. Megtekinthetők d. e. 8—10 ig. 1526

SZALACSY RÁCZ IMRE
BARNA KENYÉR
— Regény —

(108).

A kántorék ügyvéd fia se bírta már a dolgot, mert a viszontpereket mind hozzá vitték és estenként Miron Márton, ha éppen józan volt, ugyanúgy ott dolgozott új gazdája mellett a községházán, mint a vén kántor, hogy bírják a dolgot. Az ügyvédből lett jegyző tudta, hogy hol kell megtámadni a hagyatékot, de ekkor már olyan zsongás és nyüzsgés volt a faluban, hogy csodának kellett jönnie, hogy Istent lássa bírónak a nép.

Igy jött el a másik esztendő nyara.

Talán soha ilyen szép nem volt a határ.

Ami szép, ami jó csak teremhet a földön, az mind együtt volt a határban. Olyan búza, hogy bikát lehetett volna fogni benne s kövér május a kapásokat fejlesztette erőssé, széppé. A felépült gát vízműve, villanyfejlesztője öntötte a pénzt, mert most már az összes közeli községek innen akarták vezettetni a villanyt. Az Isten kinyitotta tenyerét és hullott belőle az áldás, de a lelkek mélyén forrt az átok.

Tamasi János nem tudott kinézni a mezőre, mert megszaporodott a gondja, baja a községnél. Gazdálkodását már jóformán Rezgő Balázs látta el és a gyarapodott birtok mégis úgy termett, úgy hozott, mintha a gazda szeme legelt volna rajta.

Újra megválasztották az elmult zivataros télen bírónak és most éppen az új községháza építkezése foglalta le, így aratáskor is csak annyi időt tudott szakítani, hogy megnézze a munkásait.

— Ilyen búzánk nem volt egy emberöltő óta, — morzsolta széjjel az egyik kalászt Nagypál János, aki ebben az esztendőben ismét első kaszása volt az aratóknak.

Duzzadt, kövér szemek peregtek kemény tenyerén és csak úgy mosolygott az aranyló szemeken a Jézus arca.

Tamasi János megnézte a szemeket, ketté feszített egyet a körmével és úgy nyilatkozott ő is:

— Csakugyan gyönyörű a termés, csak igyekezzetek emberek, baj ne érjen bennünket!...

Az aratás nagyon rövid idő alatt lezajlott és mintha közelgő veszélyt éreztek volna az emberek, megindult a hordás is. Siettek, hogy minél előbb zsákban, hombárban láthassák, tudhassák a szemet, amit Isten Ilyen nagy kedvvel adott meg ebben az esztendőben.

Óriási szérükön két felé hordták a csépeletlen búzát kazlakba, asztagokba. Egyik csös napon kihuzatták a nagyobbik szérűre, a Tamasi János tagjára a cséplőt. Másnap hajnalban megindult a gép, búgott a cséplő dobja és ömlött a szem, hogy három szekér hordta a magtárba a magot. Két nap alatt elcsépelték hajnali három órától esti tizsnegy óráig a Tamasi János óriási asztagát, másnap belefogtak Vad Imre kazlába, de éppen szombat lévén, befejezni már nem tudták.

Égő, forró nap volt, hogy csak úgy tüzelt a falu utcájának egyik oldalán megépített keskeny aszfalt járda, így a mezítlábas gyermekek, öreg asszonyok nem is léptek rá. Kék volt az ég, mint a rézgálic és vakon izzó a nap, amikor délutáni litániára beharangoztak. A kinti forróság, a vén templom belső hüse már egyik másik embert álomba ringatott az elnyujtott litánia, orgonaszó mellett, amikor egy percre elhallgatott az ének, megnémult az orgona, de annál lelket szaggatóbban kondult meg a harang. Egyszer, kétszer, háromszor, százszor kongott a félrevert harang szava és ebben a kísérteties, inakat bódító, szívet megállító csendben felharsant a kórusról Koncányi Szabó Imre öblös hangja:

— Ég a Tamasi füldjén a szérű!...

Leírhatalan rémület fogta el az embereket.

Egymás hegyén, hátán duródtak kifelé és a dombon álló templom előtti térről láthatták a távol égő szérűt. Óriási sárga lángok lobogtak és füst szállott Enderéd felé. Egy-két pillanatig csak a Vasad felőli része égett a hosszú, sorokban álló asztagoknak, kazlaknak, majd hírtelen végig futott a láng az egész óriás búza tömegen és egy lángban égett a fél falu termése. Ekkor már aranyos palástban kint állott a fiatal pap is, akinek szintén ott volt kazalban a búzája.

— Végünk van, — reszketett az öreg kántor hangja, mert negyven keresztnyi termése lángolt ott az emésztő tüzben.

Az eső szemerkélni kezdett és az emberek ekkor néztek az égre.

— Villám volt, — szóllalt meg most Koncányi Szabó Imre, aki elsőnek vette észre a tüzet, — tudják úgy volt az, hogy a kórus ablakából kinéztem, amikor az orgona búgástól hallottam, hogy megdördült az ég. Még örültem is, hogy no, hála Istennek, jót tesz ez a kis eső, aztán nyomban láttam, hogy felvillan messziről a szérű.

— Isten újja! — mondta halkan a pap!

Sokan eszeveszetten szaladtak haza a csepergő esőben, hogy befogjanak és ott lássák a helyszínen a pusztítást.

— Nem érdemes, azon segíteni már nem lehet, — legyintett Kos. Jóska és nyomban elmondta, hogy annak idelyén milyen szörnyű égést látott ő két napig a konstantinápolyi öbölben, ahol éppen akkor jártak, amikor a török nagy város égett...

A doktor kocsija a templom elé gördült és felvette Tamasi Jánost, a jegyzőt és kihajtattak a szérüre, ahol akkorra már csak hamu, fekete pernye és megpörkölt búza kesernyés szaga volt.

(Folyt. köv.)

Eladók szép nyári ruhák, kisebb disznóbőrkoffer neszeszerrel, ócska ajtók, réz lustre-ek. Péterfia 48. Emelet. 1554

INGÓSÁG VÉTEL

Fürdőkádat, zománcozottat, megvételre keresek. Telefon 39-51. 1596

Kifogástalan szép kombinált szobát vennék. Cím a kiadóban. 1552

Vízhordásra vastag lemezből kétlovas lajtot veszek. Plébános, Dévaványa. 539

INGÓSÁG ELADÁS

Használt szekrények, vaságyak sodronnyal, asztal jutányosan eladók. Poroszlay-út 55. 1196

Új Kodak Betina fényképező 3és feles lencsével eladó, Baross 24. 1557

Ebédlőkredenc porszívógép eladó. Rothermere 45. Megtekinthető 3—4-ig. 1599

Eladó egy villanymotoros parkettkefe, egy szobacsónak, egy Singer varrógép. Batthyány-u. 9. Házfelügyelőnél. 1833

Egy nagy rézüst és egy mosó tűzhely eladó. Hatvan 40. 1525

16-os vadászfegyver eladó. Honvéd-utca 43. 1539

Eladó 2 öl borsópelyva és 2 öl szalma. Mikepércsi útkaparóház mellett, Szikelynél. 1508

Eladó 2 drb 75x180-as új ajtó. Vasvári-u. 14. 1504

ELADÓ HÁZ

Eladó Széchenyi-utca 88. sz. négy szoba hallos, verandás, minden mellékhelyiséggel bíró kertes családi ház. Értekezni: dr Mitrovics és dr Mailáth ügyvédek, telefon: 32-35 1028 8. 31

Andrássy-út 71. egy hold szőlő kélszobás lakással eladó. Értekezni écsi és Pap ügyvédeknél, Iparkamara. 1063 vv.

Elköltözés miatt eladó Tegez-u. 21. sz. alatti ház 10 éve fennálló jómenetelű fűszerüzlettel, azonnal beköltözhető lakással. Érdeklődni ugyanott. 2+

Hajdúszentgyörgyön, Rákóczi-kertben szőlő nyaralóval 6000 P-ért eladó. Lónyai-u. 20. 1243

Csillag-u. 54. számú öllakásos házat kilenczerért eladom! Építkezésre is alkalmas hely közművekkel. Komoly árajánlatot kérek. Nagy Sándor ingatlaniroda, Csapó-u. 27. 1560

Eladó telepen 300 négyszögöl 2 adómentes házzal 2 szoba, konyha és 1 szoba, konyha, istálló. Ugyanott 3 házhely. Vár-utca 8. 1529

Mester u. 33. számú ház eladó. Cím megtudható kiadóhivatalban. 1279

FÖLDBÉRLET

Bérbeadó 400 magyar holdas tanyás birtok, 25 kat. hold dohányengedéllyel Szabolcsban. Cím a kiadóban. 461 8. 20

Nagycsere 31. sz. haszonbérbe vagy felesbe kiadó. Értekezni Domb 22/b. d. e. 11—1-ig. 1523

51 köblös szántó magyar jó föld, mindent megtermő tanyával hosszabb időre haszonbérbe kiadó. Jelen bérlő 20 évig használta. Özv. Demjén Gáborné Nádudvar 1851. 1512

Ház eladó sürgősen 513 négyszögöl. Teher van. Lónyai-u. 26. Homokkert. 1590

Csapókerti áltomas mellett Toldi-utca 28 számú ház eladó. 1545

ELADÓ FÖLD

Ondód, Vedres-dűlőben 4 hold föld eladó. Varga-u. 15. 487 9. 5

Tanyás barna homok föld eladó Szepességi-utca 51. 1162

Hajdúszováton 88 hold tanyás és 20 hold tanyátlan föld eladó. Értekezhetni dr Pécsi Sándor és dr P. Pap Ignác ügyvédek irodájában, Werbőczy-u. 1280

Eladó 10 hold föld, esetleg családi házzal elcserélem, Szabó Kálmán u. 32. sz. 1351

Hajdúszentgyörgyön Rákóczi-kertben szőlő nyaralóval 6000 P-ért eladó. 1243

Ebesen hajdúszováti útnál sürgősen eladó 3 hold elsőrendű fekete föld, még öt évre bérbe adva, ugyanolt két egyholdas. Nagy Sándor ingatlaniroda, Csapó-u. 27. Távbeszélő 33-15. 1561

Elepen 112 hold búzatermő tanyával azonnali átvételre eladó, ezidén termett búzából 12, árpából 16 mm. holdja. Deseő, Kígyó 39. 1533

Ondód, Perecz-dűlőben 1 hold 729 négyszököl prima fekete búzatermő föld sürgősen eladó. Értekezni 10-től 3-ig Vas Pál-utca 15, Tócóskert. 1536

ELADÓ ÁLLATOK

Törzskönyvezett valódi angora nyulak olcsón eladók, Csemete u. 13. — Hátul az udvarban. 1212

Puli kutyakölyök — törzskönyvezett szülőktől — eladó, Balázár-utca 5. 1581

Birka, 39 darab, tartásra való, eladó. Érdeklődni Grünberger, Rákóczi 2. 1569

Szerkesztésért felelős: PÁLFI JÓZSEF
Kiadásért felelős: (P.) SZIGETHY GYULA igazgató
Kiadja és nyomja a TISZÁNTÚLI KÖNYV- és LAPKIADÓ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Felelős nyomdavezető: SZIGETHY KÁROLY.